БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 203 (19.579). • 1986 йил 5 сентябрь, жума • Баҳоси 3 тийин.

КАРВОНЛАР ЙЎЛГА ТУШДИ

Сурхон воҳасининг жанубий зонасидаги хўжаликлар янги пахта ҳосилини йиғиб-териб олишни бошлаб юбордилар. Термиз, Ангор, Шеробод районларида «оқ олтин» карвонлари ташкил этилди.

Термизлик заршунослар илк карвонини ипак пахта теримига областда биринчи бўлиб тушган Жданов номли колхознинг донгдор ва тажрибали пахтакори Хотам Баротов бошлаб келди. Тарозига қўйилган дастлабки ҳосил 20 тонна тош босди. Бригада аъзолари бу йил она-Ватанга 110 гектар ернинг ҳар гектаридан 42 центнердан қимматбаҳо ингичка толали пахта сотиш ниятида эрта баҳордан бошлаб фидокорона меҳнат қилдилар.

Колхознинг КПСС XXVII съезди делегати Рўзибиби Ёздурдиева, Жўра Чориев, Рўзи Раҳматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида йиғим-терим ёппасига бошлаб юборилди. Хўжалик заршунослари съездлар йилида 1370 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан — жами 5525 тонна ипак пахта сотишга бел боғлашган. Улар асосан уруғлик пахта етиштиришларига қарамай, ҳосилнинг 50 процентини машиналарда теришга аҳд қилганлар. Мавжуд 13 та «зангори кема» пайкаллар бошида шай. Эрта-индин бу ерда дефолиация бошланади. Теримнинг илк кунида давлатга йиллик плаңнинг 1 проценти миқдорида пахта топширган колхоз миришкорлари социалистик мажбуриятларини 7 ноябргача бажаришга сўз бердилар.

Райондаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бозор Раҳмонов, Суюн Сувонов бошлиқ бригадаларида ҳам карвон ташкил этилган куни 12—15 тоннадан аъло сифатли ипак пахта териб олинди.

Шу куни район хўжаликлари тайёрлов пунктига 142 тонна пахта тўкдилар. Бу ҳозирча 22 минг тонналик пахта планининг 0,65 процентига тенг.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири».

ҚИШ ИМТИҲОНИ

Навоий шаҳрида хайрли ҳаракат бошланди. Аввалги йиллар қиш сабоғи шаҳар аҳолисидан бир қисмини коржома кийишга отлантирди. Улар ўзлари яшайдиган уй-жой бинолари ремонтида фаол иштирок этиш истагини билдирганларида, маҳаллий ташкилотлар бу хоҳишни қўллаб-қувватладилар. Шу тариқа кўнгилли ремонтчи звенолар ташкил топди. Қурилиш ташкилотлари звенолар билан шартномалар тузиб, уларни материал, ускуналар билан таъминламоқда, меҳнатларига яраша ҳақ тўламоқда. Натижа қувончли — уй-жой ремонти тезлашди, иш сифати яхши. Шаҳар ижроия комитети ремонт ишларининг боришини кунда назорат қилиб турибди.

Ҳа, қиш келяпти! У жамғарган буд-шудимизни, тайёргарлик-тараддудимизни, хўжалик юритишимиз тўкислигини, ишбилармон-уддабуронлигимизни — ҳамма-ҳаммасини синовдан ўтказади, имтиҳон қилади. Қиш имтиҳони қаттиқ бўлади. Заррача нуқсон биринчи совуқ, дастлабки қор-ёмғирдаёқ ойдин бўлади-қўяди. Игнадек тешикдан туядек шамол киришини эшитгансиз. Деҳқонларда: «Тўққизинг учга етадими?», деган гап бор. Маъноси — баҳор тараддудинг, ёзги меҳнатинг, кузги ҳаракатларинг уч ойлик қишга кафолат бера оладими, дегани.

Партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш талаблари асосида иш тутаётган илғор коллективлар 1986 йилни муваффақиятли якунлаш ва келгуси йилни яхши бошлаб юбориш учун қизғин меҳнат қилаётирлар. Кузги-қишки мавсумга пухта тайёргарлик кўрган корхоналар, колхозлар, совхозлар, ташкилот-муассасалар декабрь, январь, февраль ойларида ҳам барқарор ишлаб, планларнигина эмас, социалистик мажбуриятларни ҳам муваффақиятли бажариш имкониятларини яратмоқдалар.

Шуни қалбдан ҳис қилган корхона ва хўжаликлар коллективлари қиш тараддудини эрта бошладилар. Бундай жойларда уй-жой бинолари ремонт қилиниб бўлди. Қатор электр, иссиқлик станцияларининг ускуналари созланди. Газ тармоқлари тартибга келтирилди. Кўмир, қорамой ва бошқа ёқилғи воситалари ғамлаб қўйилмоқда. Маҳсулотлар сақланадиган омборхоналар кетма-кет фойдаланишга топширилмоқда. Чорва қишлови тараддуди тезлашди. Қишга тайёргарлик ишларини жадаллаштиришга қаратилган янги ташаббуслар юзага келмоқда.

Лекин қилинган ишлар бугунги тараққиётимиз суръати талабларига жавоб бермайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг кейинги мажлисида таъкидланганидек, кўпгина корхоналарда, ташкилотларда ва хўжаликларда қишга тайёргарлик тадбирлари қониқарсиз суръатлар билан, белгиланган муддатлардан анча кечикиб амалга оширилаётганлиги ва ишларнинг сифати пастлигига тоқат қилиб бўлмайди.

Эшик қоқиб турган кузги-қишки мавсумга тайёргарлик кўришда бу йилги ноқулай об-ҳаво шароитлари ва сув тақчиллиги эътиборга олинмаётир. Гидроэлектр станцияларда кейинги ойларда ва 1987 йилнинг биринчи кварталида ҳам электр энергия ҳосил қилиш планда белгиланганидан анча кам бўлиши кутилмоқда. Бу ҳол халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида ва турмушда электрдан фойдаланишни планли тарзда камайтириш, ёқилғи-энергетика ресурсларини имкони борича тежашни тақозо этади. Бусиз халқ хўжалигини ва аҳолини электр энергия билан зарур даражада таъмин этиш қийин. Ҳақиқий аҳвол шуни кўрсатадики, республикадаги баъзи иссиқлик электр станцияларида тежамкорлик эмас, исрофгарчилик йўлидан борилмоқда. Кейинги вақтда бундай станцияларда 20 минг тонна ёнилғи ортиқча ишлатиб юборилгани шундан далолат беради.

Партия, совет ташкилотлари, тармоқ министрликлари, тегишли муассасалар халқ хўжалигини куз-қиш шароитида ишлашга пухта тайёрлаш суръатлари ва сифатини ошириш юзасидан шошилинч амалий чоралар кўришлари зарур. Бунда коммунистларнинг ролини кучайтиришни назарда тутувчи қўшимча ташкилий-сиёсий тадбирлар имкониятидан кенг фойдаланиш зарур.

Шаҳар ва қишлоқларда шошилинч тадбирлар кўриш лозим. Республика пойтахт шаҳридаги аҳвол сал ўзгарган бўлса-да, умуман мураккаб вазиятдан чиқиш учун ишларни жадаллаштириш талаб этилади. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети уй-жой бинолари ремонтини тезлаштириш чорасини кўриши керак. Шаҳар корхоналари ва муассасаларини қишга тайёрлашда ҳам туб бурилиш ясаш лозим. «Главташкентстрой» бўлинмалари объектларни вақтида ишга туширишни тартибга солиши, Чилонзордаги иситиш тармоғини фойдаланишга топширишда график талаблари таъминланиши зарур.

Партия комитетлари меҳнат коллективларида ёнилғи-энергетика қувватларини вақтида ишга тушириш, мавжуд ишлаб чиқариш имкониятларидан самарали фойдаланишда ташкилотчилик, сиёсий-тарбиявий ишлар даражасини бутун чоралар билан оширишлари лозим. Наманган, Хоразм областлари, Қорақалпоғистон АССРдаги қишга тайёргарликка бепарволик шуни тақозо этяпти. «Агропромстрой» бўлинмаларининг объектларни ишга туширишни ойдан ойга, кварталдан кварталга суриб юбораётгани шуни талаб қилаётир. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги трестларида уй-жой, ишлаб чиқариш биноларини фойдаланишга топшириш ҳаддан ташқари чўзилмоқда. Жиззах, Қашқадарё областларидаги пахта тозалаш заводлари қуритиш-тозалаш цехларини ёнилғи билан таъминлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Қурилиш ташкилотлари, уй-жой-коммунал хўжалиги корхоналари коллективлари суръатни оширишлари, қурувчи-ремонтчилар ишини пухта ташкил этиб, уй-жой бинолари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, боғча-ясли, касалхоналарни қишга шайлаб қўйишда ғайрат-шижоат кўрсатишлари зарур. Одамларнинг соғлиғи, кайфияти, меҳнат унуми юқори бўлиши шу ишларнинг нечоғли ўз вақтида бажарилишига боғлиқлигини бир дақиқа ҳам унутмайлик.

Қўриқ районлардаги хўжаликларни, хонадонларни, маданий-маиший корхона ва муассасаларни қишга тайёрлашга жиддий эътибор қилиниши зарур. Область марказларидан олисда жойлашган бундай хўжаликларнинг эҳтиёжини қондиришда оператив тадбирлар кўриш керак. Шунга қарамай, «Союзузбекгазпром» саноат бирлашмаси қўриқ совхозларни табиий газ билан таъминлашда сусткашлик, ҳатто хафсаласизлик қиляпти. Шунингдек, аҳолини кўмир билан таъминлаш системасида ҳам тартиб ўрнатиш, одамларни овора қилмаслик тадбирлари кўрилиши керак. Қишга тайёргарликда маҳаллий ресурслардан омилкорлик билан фойдаланиш резервлари ҳам бор. Йўл чеккаларида, пайкаллар ёқасида умуман ҳамма жойдаги қуриган дарахтлар қишда ишлатиш учун ўтин қилиб жамғариб қўйилса бўлади-ку!

Қишга тайёргарлик бўйича қишлоқ хўжалиги ходимлари олдида ҳам тиғиз вазифалар турибди. Агросаноат комплексининг барча бўғинлари қишга шайми? Афсуски, бу соҳада ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар оз эмас. Мева-сабзавотни сира нобуд қилмай йиғиштириб олиш, қайта ишлаш корхоналарининг фаолиятини активлаштириш лозим. Ҳамон консерва заводлари дарвозаси олдида, темир йўл станцияларида мева-сабзавот ортган машиналар кўплаб бекор туриб қолишига барҳам берилмаяпти. Пахта терими бошланди ҳисоб. Лекин қабул пунктлари, қуритиш-тозалаш цехларида носоз жойлар ҳам бор. Дала, ферма маҳсулотларини сақлаш ҳақида ғамхўрлик қилиш, элеватор, омборхоналар ремонтини тезлаштириш устидан назорат ўрнатиш зарур.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари уй-жой фондининг аҳволи, коммунал хўжалиги корхоналари фаолияти, спорт базаларининг тахтлиги, Улуғ Ватан уруши, меҳнат ветеранларининг, кўп болали оилаларнинг уй-жойлари қишга ҳозирлиги ҳақида ғамхўрлик кўрсатишлари керак. Доимий комиссиялар, депутатлар группалари, халқ назоратчилари фаолиятини активлаштириш талаб этилади.

Касаба союз комитетлари социалистик мусобақанинг амалий натижаларини кўпайтиришда бош-қош бўлишлари, меҳнаткашлар коллективларини ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш, исрофгарчиликнинг олдини олишга, мавжуд имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш, резервларни ҳаракатга келтиришга кенг сафарбар этишлари лозим. Социалистик мусобақа якунлари кўриб чиқилаётганда қишга тайёргарликнинг аҳволи ҳисобга олинадиган бўлсин. Комсомол-ёшларнинг оталиқ ёрдами самаралари кўпроқ бўлишига эришайлик.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан қиш ойларида халқ хўжалиги барча тармоқлари ишини мувофиқлаштириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар бекаму-кўст бажарилиши учун министрликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар раҳбарлари чуқур масъулият билан иш тутишлари зарур. Электр чироқларидан маъмурий бинолар ва бошқа жойларда ҳуда-беҳуда фойдаланавеpишга чек қўяйлик.

Қишга тайёргарлик имтиҳонидан ҳеч ким четда турмаслиги керак. Зўр уюшқоқлик кўрсатиб, ремонт-қурилиш, қишга ҳозирлик билан боғлиқ барча ишлар комплекси ғайрат-шижоат билан пухта ташкил этилишига эришайлик. Шунда халқ хўжалиги барча тармоқлари куз ва қишда ҳам барқарор фаолият кўрсатишига, 1986 йил, умуман беш йиллик планлари, мажбуриятлари муваффақиятли бажарилишига мустаҳкам замин яратилади. Кишиларнинг меҳнати унумли, турмуши фаровон, кайфияти баланд бўлиши учун шундай қилиш керак. КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди талаблари ана шундай.

БУХОРО. Областнинг съездлар йили «оқ олтин» қизил карвонига Олот райони пахтакорлари карвонбошилик қилдилар: мўл ҳосилнинг дастлабки тонналари қабул пунктларига келиб тушди. Олотликлар бу йил эл хирмонига 35,8 минг тонна дурдона етказиб бериш ва бунинг 60 процентини машиналарда териб олиш мажбуриятини қабул қилганлар. СУРАТДА: район пахтакорларининг «қизил карвон»лари.

А. Мирзажонов фотоси (ЎзТАГ).

ШОЛИ ЎРИМИ ҚИЗҒИН

КОМСОМОЛОБОД. Ўзбекистоннинг жанубида муҳим озиқ-овқат экини етиштириладиган асосий зона қўриқ Гагарин райони шолипояларида ўрим-йиғим мавсуми бошланди. 3 сентябрда районнинг барча учта ихтисослаштирилган хўжалигида шоли ўримига киришилди.

«Правда» совхозидан Дўстмурод Қувонов, «Искра» совхозидан Ҳолмат Абсоатов бошлиқ бригадалар ва бошқа бригадаларда дастлабки шоли янчиш ишлари шу йилги ёзнинг мураккаб шароитига қарамай мўл ҳосил етиштирилганлигини кўрсатди. Шолини ўриб олиш учун 150 та комбайн ва механизациялаштирилган комплексларга жамланган бошқа машина-механизмлар тахт қилиб қўйилди. Шоли ўримини 10 октябрда тугаллаш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

86-ЙИЛГИ «ОҚ ОЛТИН» МАВСУМИГА ТАЙЁРГАРЛИК — КОНТРОЛДА

ТЕРИМ МАВСУМИ ЭШИК ҚОҚМОҚДА

ЎзТАГ журналистлари республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари билан йўқлама ўтказдилар. Йўқлама вақтида пахта мавсумига тайёргарлик соҳасидаги яхши ишлар билан бир қаторда ташвишли нуқсонлар ҳам аниқланди

Ўзбекистон жанубидаги хўжаликларнинг баъзи пахтазорларида теримчилар кўзга ташлана бошлади. Улар уруғлик учун экилган пахтани танлаб-танлаб, чигитини заҳа қилиб қўймаслик учун эҳтиёткорлик билан қўлда тера бошладилар. Бу эса бутун республика пахтакорлари учун ўзига хос сигнал бўлди — оммавий теримга киришишга саноқли кунлар қолди.

Хўш, деҳқонлар ҳаётидаги шу энг муҳим босқичга ҳамма нарса шайми! ЎзТАГ журналистлари республика рейдини давом эттириб, партия, касаба союз ва комсомол активлари билан, агросаноат комплексининг мутахассислари билан биргаликда Ўзбекистон хўжаликларининг йўқламасини ўтказдилар. Сентябрнинг биринчи куни Тошкентдаги редакция республиканинг барча областлари билан ўн учта бевосита телефон сими орқали алоқа боғлади. Телетайп ва телекс каналлари бунга қўшимча бўлди, бу каналлар бевосита бўлғуси терим мавсумининг қатнашчилари билан, «Инсон — машина — дала» системасидаги ҳамма элементларнинг ўзаро баҳамжиҳат, узлуксиз бўлиб, аниқ ишлашини таъминлайдиган кишилар билан суҳбатлашиш имконини берди. Алоқа икки томонлама бўлди, бу эса масъулиятли кампаниянинг илк босқичида дабдабали ваъдалар беришга ва уни якунлаш пайтида «камтарона» сукут сақлашга одатланиб қолган баъзи раҳбарларнинг мақтанчоқлик майлларига эрк бермаслик имкониятини яратди.

Шу пайтга қадар республиканинг баъзи жойларида «оқ олтин» мавсумига тайёргарлик соҳасида катта-катта нуқсонлар борлиги қайд этилди, жойлардаги суҳбатдошларимиз бу йилги мақсадларга эришиш учун ҳал қилиниши лозим бўлган муҳим проблемаларни кўтаришди. Жадал фикрлашни, таъсирчан чоралар кўришни, министрдан тортиб колхозчи ва совхоз ишчисигача — барча поғоналарда жуда қатъий тартиб ва интизом ўрнатишни замоннинг ўзи талаб қилмоқда.

ШАРОИТ ТАҚОЗО ЭТМОҚДА

Теримга жанубликлар ҳаммадан эрта киришадилар, шу сабабли улар тўла тайёрлик ҳақида биринчи бўлиб рапорт беришлари ўринлидир. Сурхондарё областидаги суҳбатни область агросаноат комитети пахта тайёрлаш ва қайта ишлаш бўлимининг бошлиғи **Д. Ҳалилов** бошлайди.

— Ўтган йилларда бўлгани каби ҳосилни 43 та тайёрлов пункти қабул қилиб олади. Уларнинг техникавий жиҳозланганлиги анча ошди — қудратли олтмишта янги қабул қилиш-узатиш механизми ўрнатилди. Аксарият тайёрлов пунктлари шу бугуноқ пахта қабул қилишга тайёр.

— Нега энди аксарият, деяпсиз?

— Баъзи корхоналар бултурги пахтани ўз вақтида қайта ишлашга улгура олмадилар, шу сабабли ремонт ишлари орқага сурилди.

— Область агросаноат комитети бу вазиятда қандай чора кўрди?

— Қолоқ участкаларга ўз цехларини ремонт қилиб бўлган корхоналарда тузилган қўшимча бригадалар юборилди. Чунончи, Ленин йўли пахта тозалаш заводи ҳузуридаги тайёрлов пунктида ремонт ишлари тугалланай деб қолди, чунки Узун пахта заводидан келган 26 киши пункт коллективига ёрдам бермоқда.

— Ёрдам бериш-ку, яхши-я, аммо айрим жойлардаги кишилар: ўзимиз уддалай олмаяпмиз, қўшнилар ёрдамга келишар? — деган тайёрга айёрлик кайфиятига берилиб қолмасмикинлар?

— Топширилган иш учун ҳар бир кишининг масъулиятини ошириш, келгусида бундай ҳолларга мутлақо йўл қўймаслик чораларини кўряпмиз — фақат табиий офат рўй бергандагина одамларни бир хўжаликдан иккинчисига юбориш ўринли бўлади.

РЕДАКЦИЯДАН: Бу — тўғри фикр, аммо Ленин йўли ва бошқа пунктлардаги тайёргарлик ишлари барбод бўлаётганлигининг дастлабки нишоналари сезилиши биланоқ область агросаноат комитетининг ходимлари шу фикрга келганларида яхши бўлур эди. Ўшанда ишга муносабатни ўзгартиришни талаб қилиш ҳам мумкин бўлур эди.

Ҳай, майли, кеч бўлса ҳам, Сурхондарё областида тўғри хулосаларга келибдилар, Бухоро областининг баъзи хўжаликларида эса ҳали ҳам қўл қовуштириб ўтирибдилар, очиғини айтганда кўзбўямачилик қилишга уринмоқдалар.

МАЪЛУМОТДАГИ СОХТА САТР

Пешку районидаги Охунбобоев номли колхоз бош инженери Ғ. Абдуллаев дабдабали равишда фахрланиб гапиради:

— Ўн иккита машина бугуноқ теримга чиқишга тайёр — ҳаммаси шай қилиб қўйилган. Экипажлар икки сменада ишлашни мўлжаллаб тузилган — ҳамма иш кўнгилдагидек.

Шу сўзларни айтаётган бош инженер бизнинг қўлимизда Бухоро областидаги ЎзТАГ мухбирининг ахбороти борлигини билмасдан гапираётган эди: район статистика бошқармасининг маълумотига кўра, колхоз балансида ўн иккита ёки ўн учта эмас, балки ўн тўртта машина бор. Ремонт устахонасининг мудири Т. Нуровнинг айтишича, улардан биронтаси юргизиб, синаб кўрилмаган, механизаторлар ҳали машиналарнинг ёнига ҳам келган эмаслар.

Модомики шундай экан, бош инженернинг «рапорти»ни қандай баҳолаш керак? Унга шундай деб тўппа-тўғри савол бердик:

— Пахта теримида қанча машина қатнаша олади, ростини айтинг?

— Ростини айтадиган бўлсам, ўнтадан ортиқ машина қатнаша олмайди. Шуни назарда тутиб 20 механизатор тайёрлаяпмиз.

Ҳозирча бу гапни шарҳлаб турмаймиз. Шу пайт Андижон области сўз сўраб қолди. Область агросаноат комитетининг раиси **Н. Турсунов** гапиради.

— Бу йилги мавсумни планлаштиришдан аввал бултурги хато ва камчиликлар чуқур анализ қилинди. Бу йил ўтган йилги 29 процент ўрнига 62 процент ҳосилни машинада териб олишни мўлжаллаяпмиз. Тайёргарлик ишлари асосан тугалланди, аммо хўжаликларда шу пайтгача саккиз юз тракторга аккумулятор етишмаяпти, кооператорлар мингта иситгични топиб беролмаяптилар.

Республика Давлат агросаноат комитетидаги таъминотчиларга савол: аккумуляторларнинг етишмаслиги кўпинча хўжаликларда ишнинг белига тепаётганига ишонч ҳосил қилдик. Сизларнинг имиллашингиз оқибатида бу нарса пахта теримини нормал ўтказишни барбод қилай деб турибди. Бу тақчилликни тугатиш учун нималар қилинади?

(Давоми учинчи бетда).

ЕР КУРРАСИ АЛАНГА ИЧИДА ҚОЛМАСИН

Республика меҳнаткашлари мамлакатимизнинг ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб туриш муддатини 1987 йилнинг бошигача узайтириш тўғрисидаги қарорини сидқидилдан маъқулламоқдалар. Шаҳар ва қишлоқларда бўлиб ўтаётган оммавий митингларда империализм авж олдирган қуролланиш пойгасини жиловлашга қаратилган мана шу инсонпарварлик тадбири юксак баҳоланмоқда, советлар мамлакатининг тинчликсевар сиёсатини зарбдор меҳнат билан астойдил қўллаб-қувватлашга интилаётганликлари изҳор этилмоқда.

АСТОЙДИЛ САДОҚАТ

БУХОРО. Область марказида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Баёнотини қўллаб-қувватлашга бағишланган кўп кишилик митинг бўлди. Унда саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, олий ўқув юртлари, мактаблар ва ўқув юртлари коллективларининг юзлаб намояндалари, чет эллик туристлар, Болгария Халқ Республикасидан келган қурилиш отрядининг аъзолари қатнашдилар.

— Ядро синовларини тўхтатиш 1987 йилнинг 1 январигача узайтирилганлиги — СССРнинг тинчлик сиёсатига астойдил садоқатини кўрсатувчи янги яққол далилдир, ядровий қуролсизланиш программасини рўёбга чиқариш ишига қўшилган салмоқли ҳиссадир, — деди Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Раҳимов. — Биз, Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари партия билан ҳукуматнинг инсоният боши узра таҳлика солиб турган хавф-хатарни тугатиш муддаосини қўллаб-қувватлаймиз. Бу муддао барча меҳнат аҳлининг, Ер юзида тинчликни қадрловчи ҳамма кишиларнинг дилига умид солади.

Бухоро область касаба союзлари Советининг секретари В. Подлесский, Совет тинчлик фонди область бўлимининг секретари, уруш ва меҳнат ветерани М. Очилов, Бухоро пиллакашлик фабрикасининг пилла тортувчиси Г. Сивак, Бухоро тўқимачилик комбинати парткомининг секретари М. Ражабова, Бухоро педагогика институтининг студенти С. Шарипова, бошқа нотиқлар КПСС билан Совет ҳукуматининг тинчликсеварлик йўлини тўла-тўкис қувватлашларини билдирдилар.

Митинг қатнашчилари Ер юзидаги барча тинчлик тарафдорларини ядро қуроли запасларини тугатиш учун курашни кучайтиришга чақирдилар.

СИДҚИДИЛДАН МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

ФАРҒОНА. В. И. Ленин номли марказий майдонда бўлиб ўтган митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош Секретари М. С. Горбачевнинг Баёнотида илгари сурилган тинчлик ташаббусларини астойдил маъқулладилар.

Улуғ Ватан уруши ветерани, газ аппарати заводининг комплектловчиси Н. В. Маркова ўз нутқида бундай деб таъкидлади:

— Жаҳон халқлари ядро уруши даҳшатларини энди ҳеч қачон кўрмасинлар. Биз ўз мамлакатимизнинг ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб туриш муддатини узайтириш тўғрисидаги қарорини сидқидилдан қўллаб-қувватлаймиз ҳамда Ер юзида тинчлик таянчи — севикли Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати мустаҳкамланиши учун ҳамма ишни қиламиз.

Қабул этилган резолюцияда ўз иш жойларида бир кун ишлаб беришга ва шунинг эвазига олинадиган маблағни тинчлик фондига юборишга қарор берган мамлакат илғор коллективларининг ташаббуси қўллаб-қувватланди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ШОШҚАЛОҚЛИК ЯРАШМАЙДИ

ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Қарши районидаги «Қарши» совхозининг Х. Туробов мудирлик қилаётган сут-товар фермаси бир неча йилдан бери сут тайёрлаш топшириқларини барбод бериб келмоқда. Шунга қарамай аҳволни чуқур ўрганиб, сут етиштиришни кўпайтириш ҳақида кескин чоралар кўрилмаяпти. Ферма бу йил ҳам қолоқликдан чиқолмаяпти. Давлатга сут сотиш плани 400 тонна қилиб белгиланган бир пайтда эндигина 145 тонна маҳсулот тайёрланганлиги, 198 бош ўрнига 116 бош бузоқ олинганлиги фикримизнинг яққол далилидир.

Ферма партия группасининг ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар ана шу қолоқлик, план интизомининг бузилиши сабаблари ҳисобот докладида чуқур таҳлил қилинади деб ишонган эдилар. Аммо бундай бўлмади. Ишни қайта қурган ҳолда аҳволни ўнглаш, судралишга барҳам бериш, коммунистлар активлигини, авангардлик ролини кучайтиришга доир фикр-мулоҳазалар докладда ўз ифодасини топгани йўқ. Сабаби — докладни группа ташкилотчиси Зулфия Дўноқова эмас, балки совхоз партия комитети секретари Панжи Боболов тайёрлади.

Дўноқова тўрт варақдан иборат бу докладни йиғилиш бошланиши олдидан олиб, унга бирор марта ҳам кўз югуртиришга улгуролмади. Уни йиғилишда аранг чала-чулпа ўқиб берди. Докладда фермадаги умумий аҳвол, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги иштироки, қайта қуриш бўйича олиб борилаётган ишлар ва йўл қўйилган хато-камчиликлар ўз аксини топмади.

Бошқача айтганда, совхоз партия комитети секретари П. Боболов ҳам, группа ташкилотчиси З. Дўноқова ҳам коммунистлар ҳаётидаги бу муҳим воқеага енгил-елпи муносабатда бўлдилар. П. Боболов коммунист фаолиятида мустақилликни, ишчанликни тарбиялаш ўрнига ўзи шоша-пиша ёзган докладни группа ташкилотчисига йиғилишда ўқиб беришни топширди. «Мен сенга тегмай, сен менга» қабилида эскичасига фикр юритилди. Камчиликлар хаспўшланиб, танқид ва ўз-ўзини танқиддан кўз юмилди. Балки, бу айб докладчида эмас, докладдадир? Лекин, сўзга чиққан коммунистлар вазиятни тўғри баҳолашди, докладни тўлдиришди.

Ҳ. Абдуллаев, ветеринария техниги: — Ҳамма сут соғувчи ҳам масъулиятни тўғри англамаяпти. Бири кунига ҳар бош сигирдан 8—10 литрдан сут соғиб олса, бошқаси аранг 4—5 литрга етказаётир. Озуқадан қийналаётган молларнинг маҳсулдорлиги жуда паст. Партия группаси сут соғувчи ва молбоқарларнинг жавобгарлигини ошириши зарур.

Б. Гавшанов, ветеринария врачи: — Шу кеча-кундуздаги энг долзарб вазифа — чорва моллари учун озуқа жамғариш. Аммо бу ишда суръат ва сифат бўлмаяпти. Совхоз партия комитетининг ташкилотчилик роли сезилмаяпти. Сомон, сенаж, силос, лавлаги тайёрлаш чўзилиб кетяпти. Беда ҳосилдорлиги паст. Ҳозиргача атиги 9 тонна беда пичани, 180 тонна сомон, 117 тонна табиий хашак, 200 тонна сенаж тўпланди, холос. Шу аҳволда планда белгиланган 1800 тонна дағал хашак, 2 минг тонна силос қачон тўпланади?

Партия группаси коммунистлар йиғилишини ойма-ой ўтказиб келмоқда. Баъзиларида коммунистларнинг абхоротлари ҳам эшитиб бориляпти. Бироқ йиғилишларнинг таъсирчанлиги амалий ишларда унчалик сезилмаётир. Уларда бирор муҳим ҳаётий масала муҳокама қилинганлигини коммунистлар эслашолмайди. Ҳисобот даврида илғор сут соғувчи ва молбоқарлардан бирор киши партия сафига қабул қилинмади.

Йиғилишда сўзга чиққан коммунистлардан Х. Туробов ва Ш. Юсуповлар партия группаси коллективга раҳбарликни тўғри олиб бормаётганлигини, етилган, зудлик билан ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларни кўпинча четлаб ўтаётганлигини, совхоз партия комитети эса қарорлар ижросини таъминлашда партия группасига зарур ёрдам кўрсатмаётганлигини қаттиқ танқид қилдилар. Қайта қуриш ҳаммага тааллуқли. Партия группаси ҳар бир коммунистнинг меҳнат ва сиёсий фаолиятини активлаштиришга эришмоғи, ишдаги штурмчилик ва шошқалоқлик, эскича сўзлаш ва ишлаш, камчиликларни хаспўшлаш каби иллатларни тезроқ тугатмоғи керак. Ана шу вазифалар группа ҳисобот сайлов йиғилиши қарорида ўз аксини топди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КЕНГАШ БЎЛИБ ЎТДИ

3 сентябрь куни КПСС Марказий Комитетининг бўлимлари ўтказган кенгашда СССР ва РСФСР министрларининг ҳамда давлат комитетлари раисларининг меҳнаткашлар иқтисодий таълими масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, КПСС Марказий Комитети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Бутуниттифоқ сиёсий маориф уйининг, тармоқ касаба союзлари Марказий Комитетларининг, «Билим» жамиятининг масъул ходимлари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими мудирининг биринчи ўринбосари П. Я. Слезко доклад қилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг «1986/87 ўқув йилида меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқувини ташкил этиш тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан министрликлар ва идораларнинг, хўжалик ва касаба союз органларининг вазифалари муҳокама қилинди, партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми ҳужжатлари ва материалларини, халқ хўжилиги турли тармоқларининг хусусиятларини эътиборга олиб ишлаб чиқаришни интенсивлаш, сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуришга тайёргарлик проблемаларини чуқур ўрганишни таъминлаш масалалари кўриб чиқилди.

(ТАСС).

ҚИШЛОҚДАГИ ИШЧИ ҚИЗЛАР

Қандиён номининг ўзига хос маъноси бор. Қишлоқ кексаларининг таъкидлашларича, Косонсой ҳамда Янгиқўрғон районларини бир-бири билан туташтириб турувчи тепаликлар бағрида еганда таъми оғизда қоладиган, бошоқлари олтин ранг товланувчи буғдой етиштирилган. Шу-шу бу ерлар эл тилида Қандли нон, кейинчалик эса Қандиён деб атала бошлаган.

Қурувчилар Қандиённинг келажагини кўришди. Ўркач-ўркач барханлар ўз бағрида саноат учун зарур хом ашё яшириб ётганлиги, бу хазинадан чиқадиган маҳсулот узоқ йиллар ғишт тайёрлашда қўл келиши маълум бўлди. Мутахассисларнинг фикрига кўра, Қандиён ғишт заводи учун лойиқ жой деб топилди.

— Партия XXVII съезди илгари сурaётган жадаллаштириш программаси коллективимиз зиммасига ҳам масъулиятли талаблар юкламоқда, — дейди область ремонт-қурилиш трести бошқарувчиси Ғ. Жабборов. — Трестимиз 18 та ташкилотни бирлаштирган. Уларни сифатли пишиқ ғишт билан таъминлашда анча қийинчиликлар мавжуд эди. Биз бу масалани Қандиёнда ғишт заводи қуриш билан ҳал этишга киришдик. 30 гектардан зиёд қақраб ётган майдонни ажратиб олиб, иш бошладик.

Бошланган эзгу ишлар кўзга кўриниб қолди. Завод қад ростлади. Корхонанинг иккинчи навбати йил охирига қадар ғишт ишлаб чиқариши керак. Айни кунларда иккинчи қуюв линияси монтаж қилиняпти. 114 минг дона ғишт пишириш қувватига эга бўлган печда сўнгги тадбирлар амалга оширилаётир. Гил тупроқ узатиб берувчи линиядаги ишлар ҳам жадал бормоқда. Ҳозиргача завод ғишт тайёрлашда ёпишқоқлик даражаси юқори махсус тупроқни Ангрендан ташиб келтирарди. Шундай тупроқдан жами 300 тонна олиб келинди. Сарфланган ишчи кучи, транспорт-йўл харажати корхона маъмуриятини, трестдагиларни жиддийроқ ўйлашга ундади.

Муаммонинг тугуни ечилди. Мутахассислар маҳаллий тупроқни лабораторияда текшириб қатъий қарорга келишди. Ангрен тупроғи таркибидаги элементлар айнан шу ерда топилган хом ашёда ҳам бор. Энди завод ҳар бир тоннасини ташишга 9—10 сўм сарфлаш ўрнига арзон хом ашёни яқин орадаги карьердан ташиб келтирмоқда.

Корхона тўла қувват билан ишлай бошлаганда йилига 20 миллион дона ғишт тайёрлаши керак. Бироқ дастлабки натижалар технологик жараёнлар ҳали тўла ўзлаштириб олинмаётгани, оралиқ марраларда узилишлар бўлаётганини кўрсатиб турибди.

— Ҳозирча кўзланган мақсадга ета олганимиз йўқ, — дейди завод директори Ҳ. Салоҳиддинов. — Завод ишга тушган йилнинг дастлабки қисқа даври мобайнида ишлаб чиқарган маҳсулотимиз 2 миллион 150 минг донани ташкил этди. Малакали кадрларнинг етишмаслиги биринчи йилдаёқ кўзга ташланиб қолди. Меҳнат унумдорлиги бўйича мажбуриятни бажара олмадик. Таннарх ҳам мақтагудек эмас.

Янги корхонанинг областдаги бошқа ғишт заводларидан фарқи шуки, бу ерда барча ишлар техника зиммасига юкланган. Бир сўз билан айтганда, асосий жараённи автомат-манипульяторлар бошқармоқда. Ғиштни кесиб вагонеткаларга тахлашни аввалгидек 12 ишчи эмас, балки уч киши бажармоқда. Мана, рўпарамизда оператор Зебо Маматова тугмачаларни чаққонлик билан босиб, машинани ҳаракатга келтиряпти.

ҚЎШИМЧА РЕСУРСЛАР— ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ХИЗМАТИДА

— Мен «СМК-678» ғишт кесувчи ва «СМК-127 А» ғишт тахловчи бу машиналар билан, — дея тушунтира бошлади Зебо бир текис қирқилаётган хом ғиштлардан кўз узмай, — ҳар сменада 20 минг дона ғишт тайёрлаяпман.

Зебонинг ҳикояси давомини шу ернинг ўзида кузатдик. Замонавий автоматлар тайёр лойни бир текис қирқмоқда. Хом ғиштлар автоматик равишда вагонеткаларга жойланмоқда. Сўнгра темир излар орқали қуритиш линиясига ўтяпти. Алоҳида пакетланган ғиштлар печь ичига туширилади. Бундан кейинги жараён эса 14 қуритиш линиясида амалга оширилади. Заводда печларнинг иссиқлик қувватидан оқилона фойдаланиш бўйича ҳам новаторлик қилинди. Печдан чиқаётган иссиқ ҳаво бекорга кетмай — ғишт қуритишда қўшимча манба сифатида фойдаланилмоқда.

Заводда Зебо каби 30 дан ортиқ серғайрат қизлар меҳнат қилишяпти. Ғишт заводида қизлар! Эҳтимол, бу ажабланарлидир. Ҳа, аввалига трестдагилар ҳам, қишлоқдагилар ҳам бош чайқашди. «Ким қўйибди...» деганлар ҳам бўлди.

Аслида бошланиши бундай бўлганди. Завод қурилиши авжи қизиган паллада директор ҳузурига Косонсой районидаги қурилиш техникумини тамомлаб қайтган исковотлик қиз Марямхон Масаидова кириб келди. Иш билан таъминлашларини сўради. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмаёқ меҳнатсевар қиз тезда тилга тушди. Комсомолларга етакчи этиб тайинланди. Биринчи сменага мастерликка кўтарилди. Қизиғи шундаки, унинг сменасидагиларнинг аксарияти хотин-қизлар.

Шу кунларда заводда уч-тўрт нафардан фарзандлари бўлган Кумуш ва Ойдинхон опалар ҳам меҳнат қилишяпти. Улар билан ёнма-ён Басида Аҳмедова, Марҳабо Жўраева, Муқаддас Аҳмедова каби хотин-қизлар ҳам план-мажбуриятларни ортиғи билан бажаришяпти.

Заводда меҳнат кишиси учун ғамхўрликлар кўрсатилмоқда. Қандиён посёлкасини кўриб баҳри дилингиз очилади. Посёлкада 38 хўжаликка мўлжалланган томорқалар, 50 ўринли болалар боғчаси, магазин, бирбиридан кўркам уй-жой бинолари жойлашган. Бунинг учун 822 минг сўм сарфланди. Шунингдек, ишчиларга маиший хизмат кўрсатиш комплекси, 50 ўринли ошхона хизмат қиляпти.

Қандиёнда ҳали ҳал этилмаган муаммолар ҳам йўқ эмас. Умумий ҳажми 43 минг сўм миқдорида белгиланган канализация иншоотини қуриш тўхтаб турибди. Сув муаммосини ҳал этиш мақсадида 250 кубометр сиғимли иккита резервуар қурилмоқда. 12 километр масофадаги 10 минг киловольт кучланишли электр линиясига хизмат кўрсатиш ҳанузгача «бор онангга, бор отангга» қабилида. Уни на косонсойлик энергетиклар, на область нурчилари ўз зиммаларига олишяпти.

Хўш, Қандиён ғишт заводининг келажаги қандай? Бу саволга трест раҳбари жавоб қайтарди:

— Карбидга бўлган талаб тўла қондирилмаяпти. Шуни ҳисобга олиб карбит ишлаб чиқарувчи цех қуришни мўлжаллаяпмиз. Хом ашё запаси ҳам завод яқинидан топилди. Карамон тоғи оҳактошга бой экан. Шу кунларда цех қурилиши ғояси реал бўлиб қолди. Уни амалга оширишда «Узремстрой» трести раҳбарлари алоҳида ғамхўрлик қилишяпти. Кенжа корхонанинг келажаги электр энергиясига ҳам боғлиқ. Буни ҳисобга олиб, 35 минг киловольт кучланишли янги подстанция қурилмоқда.

Ғиштсозлар КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан бинокорлик саноати корхонаси истиқболини белгиламоқдалар, резервларни ҳаракатга келтириш тадбирларини кўряптилар. Қандиённинг эртанги куни ҳақида гап борар экан, керамика цехи тўғрисида ҳам эслатдик.

— Ҳа, шунақа планларимиз ҳам йўқ эмас, — кулди у. — Мақсадимиз завод базасида халқ амалий санъатининг дурдонаси — кулолчиликни ривожлантириш. Ҳали кўрасиз, қизларимиз сафи кенгайиб, уларни турли буюмларга ранго-ранг гуллар чизишаётганда учратасиз.

Биз ҳам бу эзгу ниятнинг ушалишига астойдил ишонамиз.

М. МАҚСУДОВ,
А. НИЁЗОВ.

ОДАМЛАР БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Идеология иши партия комитетининг, ҳар бир коммунистнинг масъулиятли вазифаси, бурчи эканлиги ҳозирги шароитда янада яққолроқ намоён бўляпти. Чунки шу соҳадаги фаолиятни қайта қурмасдан туриб мақсадга эришиш маҳол. Планлар ижроси, сифат, интизом, бурчга муносабат, баркамоллик, хуллас ҳамма-ҳамма тушунчаларнинг ўз маъноси, моҳияти билан юксак бўлиши идеология иши натижасига боғлиқ эканлиги партия XXVII съездида асослаб берилди.

Заводимиз тармоқ корхоналари орасида қолоқлар сафига тушиб қолганди. Планлар барбод қилиниб, иш сифатига путур етганди. Бу ҳол область ва шаҳар кўрсаткичларига ҳам салбий таъсир кўрсатди. Ташкилий тадбирлар самараси сезилмади. Бу барчани ташвишга солди. Нима қилиш керак?

Завод коммунистлари, барча ишчилари аҳволни очиқчасига, принципиаллик билан таҳлил этишди. Жумладан, идеология иши ҳам расмиятчиликдан иборат бўлиб қолгани кескин танқид қилинди. Дарҳақиқат, қишлоқ хўжалигига кўплаб минерал ўғит етказиб берилмагани, барча иқтисодий-техник кўрсаткичлар бажарилмай қолгани ана шу расмиятчилик, бепарволикнинг ҳам оқибати эди. Айни пайтда сиёсий ва иқтисодий ўқув издан чиққан, ишчиларни хўжасизлик, ташмачилик, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга муросасиз қилиб тарбиялаш диққат марказидан тушиб қолганди.

Партия комитети идеология ишини тубдан қайта қуришга киришди. Доҳий, В. И. Лениннинг: «Партия сиёсий ишини тўхтовсиз, аниқ бир мақсадга қаратиб, шароит қанчалик мураккаб ва кескин бўлса, шунчалик актив ўтказиш зарур», — деган башорати фаолиятимизнинг асосий мезонига айланди.

Партком аъзолари, активларга ҳар бир киши билан якка тартибда суҳбатлашиш, уларнинг қалбларига қулоқ солиш, фикр-мулоҳазаларини ўрганиш топширилди. Ишчи касбига меҳр ва масъулиятни ривожлантириш, корхона обрўсига дахлдорлик туйғусини чуқур сингдириш борасида бир қатор тадбирлар амалга оширилди. «Завод ишчисининг қасамёди» тексти тайёрланди. Меҳнат ветеранлари, мураббийлари таҳририлардан ўтган бу қасамёд ёш ишчиларнинг масъулиятини оширишга хизмат қилди. «Заводга ишга келган ўртоққа!» деб номланган мурожаатнома ёзилди. Унда корхона олдида турган вазифалар ижросига ҳисса қўшиш, ҳозирги давр талаблари, ишчи номининг улуғворлиги, масъулият ва интизом ҳақидаги олий туйғуларга доғ туширмасликка даъват этилди.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ ҚАЙТА ҚУРИБ ОЛИНЯПТИ, АММО ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ЮҚОРИ ТАШКИЛОТЛАР ЁРДАМИГА ҲАМ МУҲТОЖ

Айниқса, «Химиклар овози» кўп тиражли деворий газетаси чиқа бошлагани муҳим воқеага айланди. Ҳафтада бир марта чиқадиган деворий газетани кўпайтириб, цехларда, бригадаларда илиб қўйилди. Унда фаолиятнинг барча қирралари акс этаётир. Турли рейдлар, қизиқарли учрашувлар, суҳбатлар ҳақида ҳам деворий газетада мунтазам ҳисобот берилиб борилади. «Ишқор» номи билан аталадиган агитбригадада эса доимо ҳаракатда. Унга халқ назоратчилари, сиёсий ахборотчилар, лекторлар, ҳаваскорлар бирлашган. Улар камчиликлар аниқланган жойларда «Чақмоқ»лар чиқаришади. Бўш вақт хуш ўтишига хизмат қилишади.

Химиклар радиогазетасида илғор ишчилар, мураббийлар, мусобақа ғолибларига сўз берилмоқда. Радиогазета саҳифаларида меҳнатсиз даромад, ичкиликбозлик сингари иллатларга қарши кескин кураш олиб борилмоқда.

Шу кунларда кўргазмали агитацияни ҳам қайта ташкил этяпмиз. Бир хиллик, баландпарвозликка барҳам бериш йўлларини қидирдик. Ҳар бир сўз, жумла содда-аниқ, чуқур маъноли бўлишига интиляпмиз.

Коллективимиз олти ойлик топшириғини муваффақиятли бажарди. Ярим йилликда пландан ташқари икки ярим минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 155 процент ўсишга эришилди. Бироқ олтингугурт кислотаси ва фосфорли унни тежаш бўйича тадбирларимиз бажарилмай қоляпти. Йил давомида иқтисод қилинган маҳсулот ҳисобига икки кун ишлаш ҳақидаги мажбуриятимизга яраша ҳаракат қилолмаяпмиз. Технологик режимни, меҳнат интизомини бузиш, социалистик мулкни ўғирлаш ҳоллари афсуски ҳамон мавжуд. Ҳозир заводимиз хўжаликни янгича иқтисодий шароитда юритаётганига қарамай бундай камчиликларга тўла барҳам берилган эмас.

Корхонамизда 360дан зиёд коммунист бор. Шунга қарамай, партия комитети сиёсий маориф кабинети ва кутубхонасига эга эмас. Бу меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, маънавий тарбиялаш ишига салбий таъсир кўрсатяпти, албатта. Қардош Туркманистондаги бизга мусобақадош корхона—180 нафар коммунисти бўлган Чоржўй химия заводида бу масала аллақачон ҳал қилинган. Бизда эса район ва шаҳар партия комитетлари бу ишни пайсалга солмоқдалар.

Яна бир масала: биз химиклар посёлкасида қисқа вақт ичида 6 минг квадрат метр саҳнли уй-жой, 280 ўринли болалар боғчаси ва бошқа социал маиший объектларни фойдаланишга топширдик. Яқин кунларда стадион, истироҳат боғи ҳам қуриб битказилади.

Хуллас, идеология ишини қайта қуришга астойдил киришдик. Лекин бу кампаниячилик жараёнига айланиб қолмаслиги керак. Тезроқ ва янада тезроқ ҳаракат қилишимиз зарур. Чунки, ривожланишнинг йўлини кўп жиҳатдан ана шу жабҳадаги фаолиятимизнинг самараси ёритади.

А. ТЎХТАМУРОДОВ,
КПСС XXV съезди номли Самарқанд химия заводи партия комитетининг секретари.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Вадим Михайлович **Малишев**ни СССР Атом энергетикасида ишларни бехатар олиб боришни назорат қилиш давлат комитетининг раиси этиб тайинлади.

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ

3 сентябрь куни Тошкентда студентлар отрядларининг қатнашчилари ва ташкилотчиларидан катта группасига тантанали вазиятда СССР орден ва медаллари топширилди. Улар ўн биринчи беш йилликда студентлар отрядлари составида эришган юксак кўрсаткичлари, ўқиш, илмий ва ижтимоий ишлардаги ютуқлари учун ана шу мукофотларга сазовор бўлдилар.

Ватан мукофотларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ташкилий партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Догонкин топширди.

(ЎзТАГ).

НОРВЕГИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Норвегия касаба союзлари марказий бирлашмасининг делегацияси Ўзбекистонга келди. ВЦСПСнинг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган делегацияга бирлашма раиси Тур Хальворсен бошчилик қилмоқда.

Норвегия касаба союз арбоблари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасини, Янгийўл районидаги Ленин номли колхозни бориб кўрдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

4 сентябрда делегацияни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов қабул қилди. Бўлиб ўтган суҳбатда меҳмонларнинг мамлакат бўйлаб сафарида ҳамроҳлик қилаётган ВЦСПС секретари А. М. Субботин, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси Х. А. Алимова иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада хореография санъатини ривожлантириш соҳасидаги кўп йиллик самарали ишлари учун Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Ҳамза номидаги санъатшунослик институтининг катта илмий ходими ўртоқ Розия Зариповна **Каримова**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада тасвирий санъатни ривожлантириш соҳасидаги кўп йиллик самарали ишлари, санъат тарихи ва назария соҳасида кадрлар тайёрлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Ҳамза номидаги санъатшунослик институтининг катта илмий ходими ўртоқ Рафаил Ходиевич **Токтош**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми халқ маорифи муассасаларида узоқ йил самарали ишлаганлиги учун Наманган область Янгиқўрғон районидаги Ульянов номли совхоз директори ўртоқ Тўйчи **Неъматовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими»** фахрий унвонини берди.

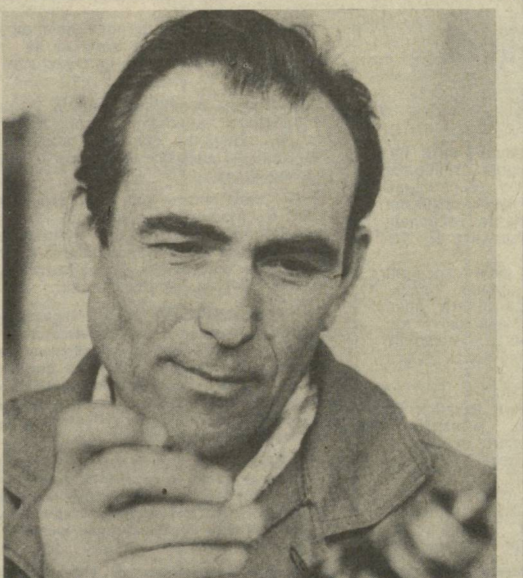

Игорь Николаевич Степановни Тошкент юк станцияси вагон депосида ҳамма билади ва ҳурмат қилади. Ўз ишининг моҳир устаси, юқори малакали мутахассис Игорь Николаевич бу ерда узоқ йиллардан буён ҳалол меҳнат қилиб келмоқда. Шунинг учун ҳам транспорт корхонаси цехлари ва меҳнат жараёнларини юқори даражада механизациялаш, янги техника ва технология тез жорий этилишида ветераннинг катта ҳиссаси бор. Корхона рационализаторларининг олдинги сафларида ҳаракат қилаётган моҳир ишчи меҳнатни самарали ва қулай усулларда ташкил этишга ҳам муносиб ҳисса қўшяпти.

Меҳнат ветеранининг ажойиб шахсий намунасидан ўрнак олиб ишлаётганлар кўпайиб бормоқда.

СУРАТДА: рационализатор И. М. Степанов.

Р. Шамсутдинов фотоси (ЎзТАГ).

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ • ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ • ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ЯНГИ БОСҚИЧ

СОФИЯ. Болгария Халқ Республикасининг партия ва давлат раҳбарлиги КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Баёнотида таърифлаб берилган Совет Иттифоқининг ўз ихтиёри билан ядро қуроли синовларини 1987 йил 1 январига қадар тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарорини табриклайдилар. Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси, БХР Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг бўлиб ўтган мажлиси тўғрисида БТА агентлиги бу ерда тарқатган баёнотда СССРнинг бу тадбири КПСС XXVII съезди қарорларидан мантиқан келиб чиқиши таъкидланади. Совет Иттифоқининг атом ҳалокати хавфини камайтириш билан боғлиқ бўлган туб масалани ҳал этишга даъвати ядро ғулғуласини ҳозирги ва келажак авлодлар ҳаётидан бартараф этиш учун тинчликсевар инсониятнинг кунт билан олиб бораётган курашида амалда янги босқич очади.

(ТАСС).

ИСРОИЛ МАЪМУРЛАРИ АРАБ ЕРЛАРИДА ЖАБР-ЗУЛМ ҚИЛМОҚДАЛАР

ҚОҲИРА. Исроил оккупациячи маъмурлари Шарқий Қуддусда жойлашган фаластинликларнинг энг катта электр компанияси мол-мулки ва маблағи ҳаракатини тўхтатиб қўйди. Компания биносига полиция бостириб кирганидан кейин қонунга хилоф бўлган мана шу иш қилинди. Компания хоналари остин-устун қилиб ташланди, хизматчилар эса қўпол таҳқирланди. Гўё компания Исроилнинг катта концернидан қарздор бўлиб қолганлиги сабабли шундай қилинди, деб оккупациячилар ўз ҳаракатларини оқламоқчи бўлдилар. Бироқ Фаластин матбуотининг фикрича, бу жабр-зулмлар оккупациячи режимининг босиб олинган ерлардаги араб аҳолиси ҳуқуқларига умумий ҳужумининг бир қисмидир.

Оккупациячилар Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида Исроил ҳарбий маъмуриятининг бебошлигига қарши норозилик овозини бўғишга уриниб, бедодлик ҳаракатларини кучайтирмоқдалар.

(ТАСС).

МЕКСИКА ПРЕЗИДЕНТИ АЙТГАНЛАРИ

МЕХИКО. Мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун кураш ва миллий манфаатларни ҳимоя қилиш бундан буён ҳам мамлакатнинг ташқи сиёсат йўлига асос бўлиб қолаверади, деди Мексика президенти Мигель Де ла Мадрид. У ўзи бошчилик қилаётган министрлар кабинетининг фаолияти тўғрисида миллий конгрессда қилган докладида Мексика бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик ва барча халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақил ривожланиш ҳуқуқи эътироф этилиши тарафдори эканини таъкидлади.

Менинг ҳукуматим халқаро ҳамкорликни чуқурлаштириш ва можароли вазиятларни, масалан, Марказий Америкадаги вазиятни тинч йўл билан ҳал этиш йўлини ўтказмоқда, деб таъкидлади Мексика президенти.

М. Де ла Мадрид мамлакатнинг ички аҳволига тўхталиб, миллатлараро корпорацияларнинг талончилик сиёсати, жаҳон бозорида нефтнинг нархи жуда пасайиб кетганлиги, шунингдек 1985 йил сентябрида кучли зилзила оқибатида Мексика экономикаси оғир кризисни бошдан кечираётганини айтиб ўтди. У ташқи қарздорлик ҳақида гапирганида бу муаммони миллий манфаатларни эътиборга олиб ҳал этиш лозимлигини уқтирди.

М. Де ла Мадрид Мексика халқини иқтисодий қийинчиликлар қаршисида бирликка чақирди ва мамлакат ичкарисидаги ҳамжиҳатлик ҳамда социал адолат унинг миллий хавфсизлиги гарантияси эканини таъкидлади.

(ТАСС).

ПОКИСТОНДА ҲУКУМАТГА ҚАРШИ НАМОЙИШЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Покистонда Зиёул Ҳақ режимининг репрессив сиёсатига қарши оммавий намойишлар уч ҳафтадан бери тинмаётир. Синд, Панжоб вилоятлари ва шимоли-ғарбий чегара вилоятида яна катта норозилик намойишлари бўлиб ўтди, деб хабар беради ЮПИ агентлиги. Покистоннинг катта шаҳарларидан бери — Карочидаги намойиш қатнашчилари ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимиятни босиб олган Исломобод режими истеъфога чиқсин, деб талаб қилдилар. Улар аҳолига граждан ҳуқуқлари ва эркинликлари берилсин, мамлакатда оппозициядаги барча сиёсий партиялар иштирокида ялпи сайлов ўтказилсин, деб намойиш қилмоқдалар.

Бугун мамлакатнинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри бўлмиш Лоҳур кўчаларидан мингдан кўп киши ўтди. Юриш қатнашчилари ҳукуматга қарши ва Америкага қарши шиорларни хитоб қилдилар, барча сиёсий маҳбуслар дарҳол озод этилсин, деб талаб қилдилар. Бир қанча шаҳарларда маъмурларнинг террорига қарши ўтирган ҳолда норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Бу намойишларнинг ўнлаб қатнашчилари қамоққа олинди.

Ҳозирги норозилик кампанияси оппозициядаги партияларнинг катта уюшмаси — демократияни тиклаш ҳаракати раҳбарлигининг даъватига биноан ўтмоқда. Покистон маъмурлари август ойининг ўрталарида режимнинг сиёсий муҳолифлари бўлган кишиларни ёппасига қамаганликларига жавобан ана шу кампания бошлаб юборилди. Оппозициянинг маълумотларига кўра, демократияни тиклаш ҳаракати билан бошқа сиёсий партияларнинг 10 мингдан ортиқ активлари турмалар ва қамоқ лагерларига ташланган. Булар орасида — Покистон халқ партиясининг раҳбари Беназир Бхутто бор. У тўнтаришдан сўнг Зиёул Ҳақ ҳарбий режими қатл этган собиқ бош министр Зулфиқор Али Бхуттонинг қизидир.

86-ЙИЛГИ «ОҚ ОЛТИН» МАВСУМИГА ТАЙЁРГАРЛИК — КОНТРОЛДА

ТЕРИМ МАВСУМИ ЭШИК ҚОҚМОҚДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

— Алло, Тошкент! Андижон область Комсомолобод район агросаноат бирлашмасининг раиси Мирзамаҳмудов гапиряпти: ғўза баргини тўктиришга тайёр эмасмиз — Фарғона областининг Тошлоқ районидаги агросаноат бирлашмаси ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси бизнинг олтита «ОВХ-28» машинамизни ремонт қилишга олган эди. Шу пайтгача улардан ҳеч қандай дарак ҳам, тайёр агрегатларнинг ўзи ҳам йўқ.

РЕДАКЦИЯДАН: Биз Фарғонадаги мухбиримизга ғойиб бўлган ОВХларни қидириб топишни топширишимиз мумкин эди, албатта. Аммо кап-катта, масъулиятли кишилар бекинмачоқ ўйнаётган бўлсалар, унга қўшилишнинг ҳожати бормикан! Наҳотки, икки район агросаноат бирлашмасининг ҳурматли раислари бу масалани тез ва аниқ ҳал қила олмасалар! Ҳар ким ўз иши билан шуғулланадиган пайт келмадимикин! — деб ўйланиб қолдик.

Тўрақўрғондаги Киров номли колхоз раиси **Санобар Раҳмонова** техника ва механизаторларнинг тайёрлиги тўғрисидаги мавзуни давом эттириб бундай деди:

— Ўнта пахта териш машинасининг ҳаммаси гарчи шай қилиб қўйилган, ишлатиб, синаб кўрилган бўлса ҳам, уларнинг хўжайинлари бўлган механизаторларнинг кўнгли тўлмаяпти. Уларнинг ҳар бири узелларни қайта-қайта мойлаб, болтларини яхшилаб тортиб қўймоқдалар. Механик-ҳайдовчилар ҳар бир, такрор айтаман, ҳар бир «кема» бункеридан камида 120 тонна пахта ағдариш мақсадини ўз олдиларига қўйганлар. Бунинг учун терим пайтида бекор туриб қолишга йўл қўймаслик зарур, шуни назарда тутиб биз эҳтиёт чораларини кўриб қўйдик — запас қисмлар комплекти ғамланди, кўчма ремонт устахоналари тузилди, дала шийпонлари тартибга келтирилди, бадиий ҳаваскорлик қатнашчиларининг томоша кўрсатиш графиги ҳам режалаштирилди.

— Ўтган йилларнинг тажрибасидан тўла фойдалангандирсизлар?

— Тўғрироғи, ўтган йилларнинг хатоларини ҳисобга олдик. Бултурги мавсумда машина терими плани барбод этилган эди, бунинг учун ўзимизнинг хафсаласизлигимиз сабаб бўлганди. Машинани далага чиқарсак бас, ўзи ишлайверади, деб ўйлаб бу ишга тузук тайёргарлик кўрмаган эканмиз.

Қани энди, шундай раҳбарлар кўпроқ бўлса! Чунки хато қилмаган киши кам топилади, хатодан тўғри хулоса чиқариб ола биладиганларгина оқибат натижада ютиб чиқади.

ИКИР-ЧИКИРЛАР ГИРДОБИГА ЎРАЛАШИБ

Жиззах область Пахтакор район агросаноат бирлашмасининг раиси Р. Тоғаев, «Пахтакор» совхозининг директори М. Маъмуров, шу хўжалик пахта териш машиналари инженери А. Русин тўлиб-тошиб гапирадилар: Техника — шай... Тўғри, баъзи бир икир-чикирлар, арзимас қусурларгина қолди...

— Хўш, бу икир-чикирлар ва қусурлар нималардан иборат?

— Гапиришга ҳам арзимайди, биттасида ёқилғи насосини ўзгартириш, иккинчисида пайвандлаш ишларини бажаришгина қолган.

— Икир-чикирлар эмиш! Хўш, бу ҳақда механизаторларнинг ўзлари нима дейдилар?

1957 йилдан буён Маҳмуд Маннонов машинада пахта теради. У жуда катта тажриба орттирган. Шу сабабли унинг ҳозирги вазиятдан норозилиги хўжалик раҳбарларининг хотиржамлигидан кўра асослироқ бўлиб туюлди.

— Бизга юборилган шпинделларнинг ҳаммасида нуқсонлар ва браклар бор, энди уни алмаштириб беришларини талаб қиляпмиз. Ремонтчилар ҳам виждонан ишлашмаяпти. Арзимас икир-чикир дейишади. Ваҳолонки, биз шу икир-чикирлар гирдобида ғарқ бўлиб кетишимиз мумкин.

Жиззах билан «икир-чикирлар» тўғрисида яна бир суҳбат бўлди. Октябрь районидаги пахта тозалаш заводининг коллективи муҳим воқеани нишонлашга ҳозирлик кўрмоқда: у ерда ниҳоят ошхона очиляпти. Моғор ҳиди босиб ётган қоронғи хонадаги эски ошхона мутлақо яроқсиз ҳолга келиб қолган. Слесарь Самандар Назаров қувониб хабар қилади:

— Тушки танаффус вақтида маза қилиб хордиқ чиқарамиз. Бироқ, афсуски, янги ошхонада ҳам қўл ювиладиган жўмрак ўрнатилмабди. Душхона, сартарошхона ва бошқа қулайликларни орзу ҳам қилаётганимиз йўқ.

Редакция бизнинг бугунги ҳамсуҳбатларимиз — турли тоифадаги раҳбарларга мурожаат этади. Ўртоқлар, ишчи одамга унумли меҳнат қилиши учун, яхши амалий кайфият бахш этмоқ учун жуда кўп нарса керак бўлмаслигини ҳис этяпсизми! Машина ҳамма вақт ишга шай бўлгани яхши, лекин жўмракдан ҳам доимо сув келиб туриши керак, сочиқ эса ҳамиша тоза бўлсин. Машинани бошқараётган механизатор тушлик вақтида уйга елиб-югуриб бориши лозимлигини ўйлаб кўнгли чўкмасин, ахир хотини ҳам ишлайди, тушлик овқат эса тайёр эмас. Кечқурун эса илиқ душга тушганга нима етсин! Эртанги серташвиш кун учун куч йиғиш керак-ку. Агар ҳар бирингиз ана шу «майда-чуйдалар» ҳақида бош қотирмасангиз йиғим-терим чоғида панд еб қоласиз. Инсон омили реал кучга айланмоғи ва жадаллаштиришнинг қудратли воситасига айланиши учун меҳнаткаш одам ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қилиш керак. Бу эса сизнинг хизмат вазифангиз сирасига киради. Бундан кўра муҳимроқ вазифа йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

ҲАМ ТЕКШИР, ҲАМ ЁРДАМ БЕР

Суҳбатимиз кезида биз текширув мавзуини тез-тез тилга олдик. Дарвоқе, хўжаликларга юқори ташкилот ва органларнинг мутахассислари, раҳбарлари келиб турадилар. Биз бутун республикада вакиллар хизматидан воз кечилганлиги ҳақидаги хабарни мамнуният билан кутиб олдик. Дарҳақиқат, бу вакиллар хўжаликларда неча ойлаб бўлишар, тунларни бедор ўтказишар, лекин уларнинг ишида барака йўқ эди. Дарвоқе, хўжаликдаги аҳвол колхоз раиси ёки совхоз директорига ҳамда уларнинг штат бўйича кўзда тутилган ёрдамчиларига ҳаммадан кўра ҳам равшанроқ бўлади-ку, ахир!

Аммо бир қанча фикр-мулоҳазалар диққат-эътиборимизни тортиб, бизни ўйлатиб қўйди. Пешку районидаги Охунбобоев номли колхоз раҳбарлари суҳбат чоғида бундай дейишди:

— Август ойининг ўзидагина турли ташкилотлардан, шу жумладан район агросаноат бирлашмасидан хўжалигимизга 15 дан кўпроқ раҳбар ва мутахассис келиб кетишди. Уларнинг ҳаммаси камчиликларни кўрсатишади, нуқсонларни таъкидлашади. Мана сиз ҳам камчиликларимизни илғаб олдингиз. Хўш, шундоқ экан, наҳотки бизнинг ўзимиз шу нуқсонларни пайқамаётган бўлсак. Лекин ишчи кучлари етишмаяпти, эҳтиёт қисмлар билан ҳам тўла-тўкис, бир текисда таъминлашаётгани йўқ.

РЕДАКЦИЯДАН: Танқидни қабул қиламиз. Келаси гал хўжалигингизга бораётган мухбиримизга ўзи билан бирга ремонтчи-слесарлар, ишлаб чиқаришнинг ташкилотчи-инженерларини бирга олиб боришни, камчил деталларни ҳам олиб келишни топширамиз. Таъна-дашном деяпсизми! Қўшиламиз, аммо бизни ҳам тушунишингизни истаймиз. Партия фақат сенга топширилган иш учун масъулиятни аниқ-равшан ҳис этишни талаб қилмоқда. Агар раҳбар ўзига ишониб топширилган бўлинма ишини уддалай олмаётган экан, кимга шикоят қилиш керак. Мана, ишчи кучлари етишмаяпти деяпсиз — демак одамлар кетиб қоляпти, бу эса хўжалигингизда ҳамма иш яхши бормаётганлигининг белгисидир. Навбатдаги текширувчи буни таҳлил этиб ўтирмайди, аҳволни тузатмоқ чорасини топиб бера олмайди, ўз кучига ишониш, сиз билан елкама-елка туриб ишлаётган одамларнинг қобилиятини тўла-тўкис ишга солиш оқилона йўл бўлур эди.

Шу мавзудаги сўзимизни давом эттирайлик. Ҳар бир текширув натижасида қайд этилган камчиликларни бартараф этишда конкрет ёрдам бериш худди ана шу текширувчиларнинг ўз зиммасига ҳам тушади. Муаммоларни ҳал этишнинг йўл ва йўриқлари жуда бўлмаганда биргаликда ишлаб чиқилиши керак. Агар қаердадир бу бошқачароқ ҳал этилаётган бўлса, ёки соддароқ қилиб айтганимизда конкрет ёрдам кўрсатилмаётган бўлса, бу ҳақда ана шу вакилларни юборган ташкилотларга, республика Давлат агросаноат комитетига хабар беринг. Чора-тадбирлар, албатта кўрилади.

ОБЪЕКТИВ ВА ОДАМЛАРНИНГ ЎЗИ ВУЖУДГА КЕЛТИРГАН ҚИЙИНЧИЛИКЛАР

Мана 4 соатдирки, телефон аппаратлари жиринглаб, телетайплар шақиллаб турибди. Йиғим-теримга тайёргарлик ҳақида янги хабарлар тинимсиз келяпти, суҳбат кезида янги-янги муаммолар тилга олинмоқда. Шулардан бири хусусида Тўрақўрғон район агросаноат бирлашмасининг раиси О. Хўжаев гапирди:

— Қўлимиздаги 140 та пахта териш машинасини мавсумга тайёрлаймиз деб эсимиз кетди. Ишкаллик шундаки, бизга заводда тайёрланган спирал шпинделлардан ниҳоятда кам ажратишибди. Мушкулни осон қиламиз, деб ана шу деталларни ўз кучимиз билан тайёрлашга киришдик. Эксперимент яхши натижа берди: «зангори кема»ларнинг 50 процентга яқини ана шундай шпинделлар билан таъминланди.

РЕДАКЦИЯДАН: Шунга ишончимиз комил бўлдики, ҳар қандай мушкул ишни ҳал қилиш мумкин экан. Ташаббус ва уддабуронлик бўлса, ҳар қандай мушкул осон бўлади.

Поп районидаги «Ленинград» колхозида биз бригадир Раҳимжон Шариповдан дала шийпонининг жиҳозланишидан хурсандмисиз, деб сўрадик.

— Кўнгилдагидек эмас, дам олиш хонасидаги тўшак ва кўрпалар кир, вақтинча ишлайдиган болалар боғчасидаги хоналар хувиллаб турибди.

— Кўрпа-тўшакни ювса бўлмайдими?

— Қўлимиз тегмаяпти...

— Янгаларимиздан илтимос қилинг, ахир, бу ишни ўзлари учун қилишади-ку! Болаларга ўйинчоқ тайёрлаб қўйдингизлармми?

— Э, ўйинчоқларни ремонтга жўнатдик.

Нима ҳам дердик, гап ортиқча эмасми? Табиат инжиқликлари, таъминотчиларнинг ношудлиги оқибатида қалқиб чиққан қийинчиликлар, муаммолар хусусида гапирамиз, лекин одам ўзи ҳақида, ҳамкасблари тўғрисида ўйламаса нима қилиш керак. Бу бригада яхши ҳосил етиштираман, деб обдон пешона тери тўккан ҳам бўлсин. Нега энди бу ерда саранжом-саришталик йўқ? Нега энди турмуш «икир-чикир»ларига эътибор кам?

Одамларнинг ўзи вужудга келтирган яна бир муаммо хусусида айтиб ўтайлик. Ғалаба район халқ контроли комитетида бизга яқинда бўлиб ўтган мажлис протоколидан айрим сатрларни ўқиб беришди: «Димитров номли колхоз ва Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли совхоз йиғим-терим техникаси мавсумга батамом шай қилиб қўйилгани ҳақида рапорт берди. Димитров номли колхоз бош инженери Х. Очилов ремонтдан чиқарилган 21 машина ўрнига ҳисобот маълумотларига барча 32 машина ремонтдан чиқарилди, деб ёзиб юборгани маълум бўлиб қолди. Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли совхозда эса бош инженер А. Ажимуротов 18 та машинани ремонтдан чиқди, деб қўшиб ёзиб юборган».

Бу Тошкент областидаги энг яхши хўжаликларда рўй берган аҳвол. Бевосита иқтисодий зиёндан ташқари ҳисоб-китоб қилиш қийин бўлган маънавий зиён ҳам етказилган. Ремонтчилар, механизаторлар учун бу яхши ўрнак деб ўйлайсизми? Улар йиғим-терим кезида пашшадан фил ясаб, пахта «хирмон»лари уймайди, кўзбўямачилик қилмайди, деб ким кафолат бера олади?

Редакциядан Тошкент область агросаноат комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Ҳусановга телефон қилдик: ана шундай фактлар муносабати билан қандай чора-тадбирлар кўрилмоқда!

— Ҳозир ҳамма хўжаликларда район агросаноат бирлашмаларининг мутахассислари текширув ўтказмоқдалар, бу ишга депутат постлари, халқ назоратчилари, комсомол «прожекторчилари» ҳам қўшилдилар. Очиб ташланган ҳамма камчиликлар иш устида тузатилмоқда. Тошкентлик механизаторларнинг шаънига доғ тушишига йўл қўймаймиз.

ДЎСТЛАР МАДАДИ

Фарғона область агросаноат комитети раисининг ўринбосари А. Маҳмудов вақтнинг қадрини биладиган кишилардан. У қисқа ва лўнда гапирди.

— Агар йиғим-терим авжга чиққан пайтда шаҳарликларни ёрдамга чақириш зарур бўлиб қолса, биз «Узбекхлопкомаш» бирлашмаси ходимларини ҳузуримизга чақирамиз. Бирлашма ходимлари шу қадар «ҳафсала» билан ишлашдики, пахта тозалаш саноати корхоналари йил бошидан бери планда кўзда тутилган жин колосникларининг тўртдан бир қисмини, линтерларнинг учдан биридан ҳам камроғини юбордилар, холос. Биз тола ажратиб олишни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш учун қандай курашаётганимизни бир кўриб қўйишсин.

Йиғим-теримда хом ашёни қайта ишлашда минг-минглаб ўзбекистонликлар бевосита ва бавосита иштирок этмоқдалар. Республикада «Биз ҳаммамиз пахтакормиз», деб бекорга айтмайдилар. Агар чуқурроқ ўйлаб кўрилса, биз ҳаммамиз ягона бир мақсад йўлида ишляпмиз. Мабодо ҳосил мўл бўлмаса, тола кам чиқади. Тола тақчил бўлса, газмол ҳам кам бўлади. Тикувчи-чеварлар эса механизаторларга маъқул тушган оддийгина пахталик камзулларни тика олмай қоладилар. Механизаторлар ёмон ишлашса, ҳосилдан барака қочади. Хуллас, пахта турмушимизнинг жуда кўп соҳаларини қамраб олган, мабодо бирон-бир соҳада узилиш бўлса, қолган барча бўғинларда иш меъёри бузилади.

— Дангал айтиш керак; Давлат агросаноат комитетининг аграр ва саноат қисмлари ўртасидаги ўзаро муносабат қачон аниқ-пухта ишлайдиган бўлади, ахир? Республика Давлат агросаноат комитети ихтиёрига пахтачиликка хизмат кўрсатадиган қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарини бериш имконияти ўрганилмоқдами?

Агросаноат секторининг ташкил топиши туфайли катта иш қилинди, албатта. Аммо жойларда қайта қуриш биз истаганимиздан кўра, энг муҳими эса бориши лозим бўлганидан кўра, анча суст бормоқда. Пахта етиштириш, йиғиб-териб олиш ва қайта ишлашдаги шериклар бир-бирига таъна-дашном айтишдан ҳамжиҳатликка ва муштарак иш манфаатларини кўзлаб, чинакам ҳамкорликка ўтишлари учун фурсат келди.

Орзу-истакларимизни имконият билан солиштириб кўриб, хом ашёнинг 70 процентдан кўпроғини машиналарда териб олишни режалаштирдик, — дейди Чимбой район агросаноат бирлашмаси раисининг механизация бўйича ўринбосари Ж. Раманов далиллик билан. Лекин биз ишнинг бугунги аҳволи ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилганимизда ҳалиги дадиллик ва ишончдан асар ҳам қолмади. Техниканинг шайлиги ҳақида ҳатто район маълумотида ҳам чимбойликлар охирги ўринни эгаллаб турганликларини тан олишга тўғри келди.

Хўш, бунинг сабаби нимада?

— Шпинделлар, кўпгина эҳтиёт қисмлар етишмаяпти. Тракторлар ҳанузгача ғўза қатор ораларига ишлов бериш билан банд. Тажрибали, малакали ремонтчилар кам.

РЕДАКЦИЯДАН: Чимбойликларнинг дарди ҳасратини эшитиб туриб, наҳотки, улар Чимбой район агросаноат бирлашмасида техника ремонти билан эндигина шуғулланишаётган бўлса, деган хаёлга борасан, киши. Йил сайин шпинделлар етишмайди, лекин бу ҳақда фақат йиғим-терим арафасидагина эслаб қоладилар. Ремонтчиларнинг малакаси паст, дейишяпти. Аммо Қорақалпоғистонда ўнлаб қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари бор-ку, ана шу билим юртларида ремонтчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни уюштирса бўлади-ку, бу ишлар ҳақида бафуржа, ўз вақтида ўйлаш керак эди.

Ҳозир эса бу ерда қуйидаги аҳвол рўй бермоқда: бошлиқ ёки унинг ўринбосари йил бошида ўзидан ҳам юқорироқ лавозимни эгаллаб турган раҳбарга яхши кўриниш учун шифтга тикилиб турадида, ўйлаб-нетиб ўтирмай, етмиш рақамини ёзиб юбораверади. Бу рақамнинг замири пуч. Лекин бу пучлик ҳеч кимни ташвишлантирмайди. Йиғим-терим ўтгунича, ё бу рақам унутилиб кетади, ё раҳбарлар ўзгаради, ё бўлмаса ўртача кўрсаткичларга бир амаллаб чиқиб олинади. Хуллас, Хўжа Насриддин ҳақидаги машҳур латифа «лоп этиб» хаёлингизга келади.

Лекин ҳозир қуруқ ваъдалар берадиган давр ўтиб кетди Биз қийин, эҳтимолки, сўнгги йиллардаги энг қийин йиғим-терим арафасида турибмиз. Қишлоқ меҳнатчилари йиғим-теримга шай бўлиб киришмоқлари учун ҳавойи, тўқиб чиқарилган рақамларга эмас, балки реал марраларга интилишлари керак.

— Хом ашёнинг 70 процентдан кўпроғини машиналарда териб олиш ниятидамиз, деди Олтиариқ районидаги қўриқ «Комсомол» колхозининг механик-ҳайдовчиси, республикада хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги механизатори Абдулҳамид Хўжамқулов.

Қорақалпоғистондаги ҳалиги гап хотирамизда бўлгани учун суҳбатнинг яна шу йўсинда кетиши бизни ўйлантириб қўйди. Ҳайриятки, шубҳаларимиз тасдиқланмади.

— Ана шу мажбуриятни олишдан илгари хўжалигимиз меҳнаткашлари обдон ўйлаб кўрдилар. Биринчидан, ўтган йиллар тажрибаси бор — ўтган беш йилликда машина теримини муттасил бажариб келдик. Топшириққа қўшимча равишда 1140 тонна пахтани бункердан тўкдик. Иккинчидан, йиғим-теримга кўкламдан бошлаб тайёргарлик кўра бошладик: техникани ремонт қилдик, машина теримига мўлжалланган далаларни алоҳида меҳр билан парвариш қилдик, учинчидан, назаримда, бу энг асосийси — механик-ҳайдовчилар ўз зиммаларидаги оғир ишга шай бўлиб турибдилар: тажрибаси ва иш стажидан қатъи назар ҳамма механизаторлар қайта тайёрлаш курсларида ўқишди, ўз қўлларидаги машинани «ипидан игнасигача» билишади. Меҳнатга ҳақ тўлаш ва мукофотлаш шартларини яхши тушунишади, ким-ким билан мусобақалашиши ҳам аниқ. Сўзимизнинг устидан чиқишимизга ишончим комил.

Айрим раҳбарлар ўз кучига баҳо беришда, ваъдасига вафо қилишда «Комсомол» колхози механизаторларидан ибрат олишса арзийди.

ЕРДАН ВА ҲАВОДАН

Ўтган йилдаги каби ғўзани фақат ерда ишлатиладиган машиналар билан дефолиация қиламиз, катта майдонларга унча заҳарли бўлмаган дориларни сепамиз. Тажрибамизни хоҳлаган кишиларга ўргатишга тайёрмиз, деб ғурур билан хабар қилишди Сирдарё областидан.

Бу таклифни биз биринчи навбатда қорақалпоғистонлик ўртоқларга йўллаймиз. Бунинг сабаби бор. Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитети механизациялаш бўлими бошлиғи А. Давлатёров билан суҳбатдан маълум бўлишича, у ерда асосан қишлоқ хўжалик авиацияси ёрдамида дефолиация ўтказмоқчи бўлишяпти. Ишончлироқ ва анча арзонроқ бўлган ерда туриб дефолиация қилиш усули нега оммалашмаяпти?

— Одамларнинг психологиясини ўзгартириш қийин. Пахтакорларимиз самолётдан дори сепишга ўрганиб қолишган.

— Кечирасиз, дефолиация вақтида пахтазор ўртасида жойлашган қишлоқларда бўлганмисиз?

— Албатта бўлганман, кўп йиллардан буён қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлайман.

— Бошингиз узра самолёт дори сепиб ўтганда ўзингизни қандай ҳис этасиз? Жуда ноқулай сезсангиз керак? У ҳолда нега ўзингизни деҳқонларнинг ўрнига қўйиб кўрмаяпсиз. **Ҳар ҳолда гап ўрганиб қолишда ёки деҳқонлар психологиясида эмас, балки тарки одат амри маҳол, деб ўйлаётган айрим раҳбарларнинг кайфиятида. Ерда туриб дефолиация ўтказиш учун мосламалар ясаш конструкцияси ҳақида бош қотиришга нима ҳожат: авиацияни таклиф этиб, қоғоз юбориш осонроқ-да. Бунинг устига ҳамма иш авиация зиммасига юкланади. Раҳбарларнинг ташвиши камаяди. Лекин бу энг яхши принцип эмас.**

ШИЙПОНИМИЗГА БИР КЕЛИНГ

Телефон қўнғироғи жиринглади. Навоий область Хатирчи районидаги «Партия XXII съезди» колхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фармон Болтаев янги шийпонга таклиф қилди.

— Янги дала шийпонини ҳашар йўли билан қурдик. Дам олиш хонаси, аёллар учун гигиена хонаси, душхона, ошхона, мавсумий ясли учун алоҳида хона бор. Яхши дам олиш учун ҳамма нарса муҳайё этилди.

— Аммо дала шийпони жамоат ишлари маркази ҳам...

— Гапингизни тушундим. Бир келиб кетинг, йиғим-терим бошланишига деворий газетанинг қандай сонини тайёрлаётганлигимизни ҳам кўрасиз. Бир йўла агитация — пропаганда жиҳатидан дала шийпонимизни қандай жиҳозлаганимизни, амалдаги «Социалистик мусобақа экрани»ни ҳам кўрсатамиз. Сиёсий ахборотчи, пропагандистнинг иш планлари билан танишасиз: лекторлардан ким қачон келишини, агитбригада шийпонимизга қачон ташриф буюришини аниқ биламиз.

— Ҳамма дала шийпонларида ҳам ана шундай тартиб ўрнатилганми? — Бу саволни Навоий область партия комитетининг секретари И. Саиджоновга бердик.

— Қани эди шундай бўлса. Афсуски, деҳқонларнинг «иккинчи уйлари»ни ташкил этиш ҳозирги талабларга жавоб бермаяпти. Ўша Хатирчи районининг ўзида уч юзта пахтачилик бригадасидан 180 тасидагина дала шийпонлари бор. Лекин уларнинг учдан бири ҳам типовой лойиҳа асосида қурилмаган. Қизилтепа районида ҳар уч бригададан бирида дала шийпони йўқ. Ҳозир область партия комитети бу масалани қаттиқ контрол қилмоқда, яқин йилларда аҳволни тўғрилаб олсак керак.

— Фармон Болтаев бригадасининг намунаси-чи? Ахир улар ҳашар йўли билан дала шийпонини ўзлари қуришган.

— Бу ҳақда биз ҳикоя қилиб бердик ва ҳатто қишлоқда идеология иши ташкилотчиларининг область семинар-кенгаши қатнашчиларига бу шийпонни кўрсатдик. Уларнинг кўпи ҳашар қилиб дала шийпони қуришни кўнгилларига тугиб қўйишди. Тез орада ҳар томондан шийпон тўйларига таклиф этишади, деб умид қиляпмиз.

Яхши бўларди. Ҳозирча Навоий областидаги баъзи хўжаликларнинг дала шийпонларида эса... ўн биринчи беш йилликда зарбдор меҳнат қилишга даъват этувчи шиорларни учратиш мумкин. Бу ҳақда ўз мухбиримиз ва механизатор коммунист Раҳмон Искандаров хабар қилишди.

Телефонда яна Фарғона. Бу гал Бувайда районидаги «Коммуна» колхози раисининг маданият ишлари бўйича раис ўринбосари Турсуной Қурбонова билан гаплашяпмиз.

— Анъанага мувофиқ, мавсум олдидан дала шийпонлари кўригини ўтказдик. Олтинчи бригаданинг «иккинчи уйи» энг яхши деб топилди. Бу ерда бошқа қулайликлардан ташқари, спорт майдончаси ҳам барпо этилган. колхоз правлениеси бундан хабар топиб, фақат ана шу коллектив учун эмас, балки хўжаликдаги 22 бригаданинг ҳаммасига спорт инвентарлари сотиб олишга қарор қилди. Яхши ташаббус колхозда кенг ёйилишига ўрганиб қолганмиз.

— Колхозчиларнинг бўш вақтини ташкил этишда бирон янгилик борми?

Ҳар бир бригадада истаклар ёзиб қўйиладиган махсус дафтар тутдик. Бригада бошлиғи кечқурун йиғим-теримнинг бориши тўғрисида оператив маълумотни бераётиб, диспетчерликка пахтакорларнинг буюртмаларини ҳам хабар қилади. Ана шу буюртмага мувофиқ мен ва ёрдамчиларим эртасига агитбригада ёки кўчма дўконнинг бригадага боришини ташкил этамиз, лекторларни ёки бадиий ҳаваскорлик қатнашчиларини юборамиз.

РЕДАКЦИЯДАН: ажойиб иш формаси. Республикадаги ҳамма хўжаликларда ана шундай журналлар тутилса жуда соз бўларди.

ЯХШИ КАЙФИЯТ ҲАМИША ҲАМРОҲ

— Йиғим-терим мавсуми кунларида ходимларимизнинг иш жойи бригадаларнинг дала шийпонларига кўчирилади, — деб хабар қилди Қува район маданият бўлимининг мудири Бахтиёр Эргашев.

— Бу ишлар қандай усулда бўлади?

— Ўттиз учта клуб ва ўттиз бешта кутубхона ўз ходимларини ҳар куни колхоз ва совхозларга юборади. Улар жойларда муассасаларнинг ўзига хос филиалларини ташкил этадилар. — Бу ишга улар ҳозироқ киришдилар, бўш вақтларини мазмунли ўтказишда қишлоқ аҳлига ёрдам берадилар.

— Яна ишнинг қандай янги усулларини жорий этмоқчисиз?

— Тўртта агитация автобуси ўз бригадалари билан биргаликда бир неча турда программа асосларини тайёрлаб қўйишди.

— Асослари деганингиз нимаси?

— Колхозчилар олдида айтиладиган гапларнинг умумий қисми олдиндан тайёрлаб қўйилади. Асосий мазмуни эса маҳаллий фактлар, ҳар бир хўжаликка оид конкрет материаллар билан бойитилади. Бундан ташқари, яна бир янгилик бор. Биз қолоқ колхоз ва совхозларга алоҳида эътибор берамиз. Ходимларимиз бундай хўжаликларга илғор колхоз ва совхозларга нисбатан тез-тез бориб турадилар.

— Лекин яхши хўжаликларни хафа қилиш керакми?

— Ундай эмас. Бу йил биз қолоқлар илғорлар даражасига чиқиб олишларига кўмаклашмоқчимиз. Бунинг учун сатира имкониятларидан, пропагандистнинг ақлли сўзидан, муайян илғорлар тажрибасидан фойдаланамиз.

— Буларнинг ҳаммаси ишнинг «кўчма» методлари. Доимий ишлар-чи, уларни тўхтатиб қўясизлармми?

— Доимий ишлар кейинроқ бошланади. Дала шийпонларида тунаб қолмай, уйга келадиган пахтакорлар марказий қўрғонларда кино сеансларини, артистларнинг концертларини кўришлари, ёшлар ўйин-кулги қилишлари мумкин.

— Демак, ходимларингиз икки сменада ишлашларига тўғри келар экан-да? Қийин бўлмайдими?

— Пахтакорларнинг ишлари қийинроқ, шунинг учун бизнинг ходимларимиз чарчадим, деб шикоят қилмасалар керак.

Пахтакорларга хизмат кўрсатиш билан алоқадор кишиларнинг ҳаммаси худди ана шундай ўйлашларини истар эдик.

МАВСУМГА... ТАНДИРЛАР ТАЙЁРМИ?

Биз бу саволни Самарқанд область матлубот союзи раисининг ўринбосари С. Абдуллаевга кўпроқ ҳазил тариқасида берган эдик. Кутилмаганда жиддий ва аниқ жавоб олдик.

— Пахтакор районларнинг ўзидагина, бевосита хўжаликларда юздан ортиқ тандир мавсумга тахт. Хуллас деҳқонлар янги ёпилган иссиқ нон олиб турадилар. Нон комбинатлари ҳам мавсумга махсус тайёргарлик кўришди: машина-ускуналар ремонт қилинди, янгиланди, хуллас иш тўхтаб қолмайди.

— Йиғим-терим кунлари кооператорлар ишига кўп нарса боғлиқ...

— Биз буни яхши биламиз. Қишлоқ магазинлари омборларида етарли миқдорда ун, қанд, туз — нимаики зарур бўлса ғамлаб қўйилган. Лекин бир товуққа ҳам дон керак, ҳам сув керак, деганлар... Пастдарғом райони қандолатчилари тешиккулча, ширинкулча, парварда ишлаб чиқарар эдилар. Энди улар кунжут ҳолва, ирис тайёрлашни ўзлаштирдилар. Каттақўрғон район матлубот жамиятидаги донгдор уста Мусо Расулов ҳолванинг бир неча янги турини тайёрлади, буларни у ўз райони ҳамда Пахтачи ва Нурота районларидаги пахта йиғим-терими қатнашчиларига совға қилади.

— Пахтакорлар оч қолмайдилар, ишонамиз. Лекин саноат моллари билан таъминлаш-чи?

Ўтган йилларда саноат моллари савдосида узилишлар бўлар эди. Ҳозир кооператорлар газлама, телпак, иссиқ кийимлар, кирза этикларни анча ғамлаб қўйишган. Йиғим-теримда ишлайдиганлар учун айни шундай кийимлар зарур бўлади.

— Баъзан деҳқонлар магазинга боришга вақт тополмай қоладилар...

— Магазинларнинг ўзи деҳқонлар ҳузурига боради. Автодўконларнинг ҳайдовчиларидан саксон киши тегишли қайта тайёрлашдан ўтказилиб, йиғим-терим қатнашчиларига хизмат қилишларига руҳсат этилди. Одамлар марказий қўрғонлардан узоқ эканликларини сезмасликлари, озиқ-овқат ёки саноат молларини истаган вақтларида харид этишлари учун шунинг ўзи кифоя қилади.

— Олдиндан буюртма қабул қилиш, сотувчисиз дўконлар системаси сақлаб қолинадими?

— Сақлаб қолинадигина эмас, биз савдонинг бу формаларини анча кенгайтиряпмиз. Хуллас, деҳқонларга қулай бўлиши учун ҳамма ишларни қилишга интиляпмиз.

ГАЗЕТХОНЛАР УЧУН СПРАВКА

Сентябрнинг биринчи куни ЎзТАГ ходимлари ва уларга ёрдам берган кишилар учун ғоят тиғиз иш куни бўлди. Ўнлаб жойга телефон қилишга, телетайпнинг неча ўнлаб метр лентaларини ўқиб чиқишга тўғри келди. Лекин бизнинг назаримизда сарфланган куч-ғайратлар бекор кетмади. Агар газетхонда республикамизда бу йилги пахта йиғим-терими мавсумига тайёргарлик ишлари якунлари ҳақида тасаввур қолган бўлса, биз ўз мақсадимизга эришган бўламиз.

Жойлардан олинган ҳамма хабарлар ҳам бизни хурсанд қилди, дея олмаймиз: афсуски, қора доғлар ҳали оз эмас. Аммо биз ҳамма жойда иш яхши кетяпти, деб ҳисоблаганимиз ҳам йўқ эди. Камчилик ва нуқсонларга, қўл учида қилинган ишларга биздан кўра кўпроқ дуч келадиган қишлоқ меҳнаткашлари ҳам шундай фикрда бўлсалар керак. Йўқламамизнинг мақсади бошқа: одамлар ўз ишларидаги нуқсонларга қандай қараётганликларини, ўз ишларига қанчалик танқидий назар солаётганликларини, айрим кишиларда хотиржамлик кайфияти бор-йўқлигини аниқлашдан иборат эди.

Газетхонлар республикамиз ҳаётидан олинган бир куннинг стенограммаси билан танишиб, ҳар хил воқеалар ҳали ҳам содир бўлиб турганлигига ишонч ҳосил қилдилар. Умумий ишимизнинг маромига ҳеч нарса ҳалақит бермаслиги учун ҳали кўп иш қилиш лозим. Қайта қуриш бошланди. Қайта қуриш эса эски одатларни бузиш орқали бўлади, норозилар ва хафа бўлувчилар ҳам топилади. Аммо социализмда умумий фаровонлик айрим кишиларнинг шахсий фаровонлигидан устун қўйилади. Шу сабабли баъзи бировлар норози бўлса ҳам, хафа бўлса ҳам мана шу оғир, лекин тўғри ва ҳалол йўлда тўхтаб қолишлар, бурилишлар бўлмайди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги ишларнинг аҳволини маълум даражада кузатиб бораётган кишилар бу йил пахтакорлар учун жуда оғир келганлигини биладилар. Баҳорда жала қуйиб, минглаб гектар экинларни ювиб кетгани, катта-катта майдонларда дўл ниҳолларни яксон қилиб ташлагани ҳақидаги хабарларни эсланг. Фарғона водийси пахтазорларига ва бошқа экинзорларига бир эмас, бир неча марта сел келди, миллионлаб сўм зарар етказди. Сув танқислиги-чи! Республикадаги кўпчилик хўжаликлар аслини олганда, нормадаги сувнинг ярми билан пахта етиштирдилар.

Буларнинг ҳаммаси ғўзанинг аҳволига таъсир қилмай қолмади: ҳозир мутахассис бўлмаган кишилар ҳам ғўзанинг ривожи ҳар хил эканлигини кўриб турибди. Ғўзанинг ўсиши ўтган йилдагидан икки-уч ҳафта орқада қолди. Бу йил терим мавсуми кечикканлигининг сабаби ҳам мана шунда.

Терим мавсуми кечиккан экан, бинобарин ҳал қилувчи ишларни бажариш муддатлари қисқаради. Табиат яна қандай инжиқликлар қилишини олдиндан айтиб бўлмайди. Ҳар ҳолда декабрь ойигача ёғин-сочин бўлмайди, деб ким айта олади. Мана шундай шароитда биз фақат қўлда терадиган бўлсак, теримчилар қанчалик кўп бўлмасин етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишга улгурмаймиз. Бутун умидимиз техникадан. Кейинги вақтларда янада мукаммал, ҳозир қишлоқ меҳнаткашлари ихтиёридаги терим машиналаридан яхшироқ ишлайдиган машиналарни яратмаганликлари учун конструкторлар кўп танқид қилиняпти. Уларнинг шаънига айтилган гаплар мутлақо тўғри. Лекин ҳар бир механизатор қўлини кўксига қўйиб жавоб берсин: мавжуд машиналарнинг имкониятларидан тўла фойдаланиляптими! Нима учун баъзи механизаторлар ҳар мавсумда 120—150 тоннадан пахта тераётган бир пайтда бошқалар учун 50 тонна териш ҳам муаммо бўлиб қолмоқда!

Мавсум шошилтирмоқда. Вақт ғанимат, бир кун ҳам ортиқча фурсат йўқ. Тайёргарлик ишларидаги камчиликларни тез бартараф этиб, йиғим-терим ишларини уюшқоқлик билан бошлаб юбориш Ўзбекистон пахта комплекси билан алоқадор бўлган ҳамманинг ва ҳар бир кишининг энг муҳим вазифасидир.

Республика йўқламаси куни марказий алоқа пульти олдида ЎзТАГ агросаноат ахбороти бўлими редактори Вадим ГЛАДИЛОВ навбатчилик қилди. Унга ЎзТАГнинг областлардаги мухбирлари Елена ВЕЛИЧАНСКАЯ, Абдумажид ФОЗИЛОВ, Каримжон НИЗОМОВ, Равиль БИЧУРИН, Леонид ЕЛИЗАРОВ, Темур ДАГЖИ, Пётр ВОДОЛАЗОВ, Узоқ САКСОНБОЕВ, Станислав РУХМАЛЕВ, Леонард ТОКАРЕВ ёрдам бердилар.

Фан тинчлик ишига хизмат қилиши керак

Ҳиндистон фанлар академиясининг президенти Чинтамани Р. Рао Ўзбекистон ҳаёти билан танишди. У СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган.

Ҳиндистонлик меҳмон республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди, Бухоро ва Самарқандга сафар қилди. У илмий муассасаларда бўлиб, тадқиқот коллективлари фаолияти билан танишди, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси раҳбарлари билан суҳбатлашди.

Ҳинд олими ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда Ўзбекистон олимлари ишлаб чиқаётган илмий тематиканинг актуаллигини таъкидлади. Хусусан, у республика Фанлар академияси ядро физикаси институтида олиб борилаётган тадқиқотларга юксак баҳо бериб, уларнинг халқ хўжалигини юксалтиришга қаратилганлигини алоҳида таъкидлади.

«Энг ривожланган мамлакатларда жуда катта маблағлар ажал уруғини сочувчи қурол-яроғларни кўпайтириш учун эмас, балки тинчлик ва тараққиёт манфаатлари йўлида фанни ривожлантириш учун, соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи учун, халқлар бахт-саодати учун сарфланса, инсоният жуда кўп мураккаб ва ҳаётий муҳим проблемаларни тезроқ ҳал қила олади», — деди доктор Ч. Р. Рао. У Совет ҳукуматининг ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб туриш муддатини шу йилнинг охиригача узайтириш тўғрисидаги қарорини дадил ва доно сиёсий қадам, деб атади.

(ЎзТАГ).

ВЬЕТНАМ КИТОБЛАРИ ДЕКАДАСИ

Тошкентдаги «Дўстлик» магазинида очилган виставка Вьетнам Социалистик Республикасида нашриётчилик ишида эришилган ютуқлар билан таништиради. Виставка дўст мамлакат мустақил, деб эълон қилинган куннинг 41 йиллигига бағишланган бўлиб Ўзбекистонда Вьетнам китоблари декадаси программасига мувофиқ ўтказилмоқда. Экспозицияга Хошимин, Ханой ва бошқа шаҳарларда нашр этилган ижтимоий-сиёсий ва бадиий адабиётлар, Вьетнам ёзувчиларининг республикамизда рус ва ўзбек тилларида чоп этилган асарлари қўйилган.

Декада давомида саноат корхоналарида, ишчилар ва қишлоқ клубларида, студентлар аудиторияларида ва кутубхоналарида китобхонлар конференциялари ўтказилади.

(ЎзТАГ).

АХБОРОТ

ХОРАЗМ

ҚАЛБ АМРИ БИЛАН

Ҳозирги вақтда Хоразм ёшларининг кўп сонли отряди комсомол йўлланмаси билан узоқ Сибирга бориб, саноат корхоналарида ва зарбдор қурилишларда меҳнат қиляпти. Яқинда яна 175 киши Читага жўнаб кетди. Улар мовут комбинатида ишлашади. Чита ва Хоразм ёшлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган бундай алоқалар амалдаги интернационал дўстликнинг ёрқин ифодасидир.

«ЖАЙҲУН» ТАРОНАЛАРИ

Урганч пиллакашлик фабрикаси ҳузуридаги «Жайҳун» вокаль-чолғу ансамблининг концертлари ҳамма ерда катта қизиқиш билан кутиб олинмоқда. Қишлоқ ва шаҳар меҳнаткашлари, Туямўйин қурувчилари, Бухоро газчилари халқ талантларининг хизматидан мамнун бўлдилар. Ансамбль ВЛКСМ Марказий Комитети агитпоезди составида Тюмень нефтчилари билан учрашиб, санъат мухлисларини хурсанд қилди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БАХТЛИ БОЛАЛИК

Партия ва ҳукуматимиз келажак авлоднинг ҳар томонлама баркамол бўлиб етишишлари учун тинмай ғамхўрлик қилмоқда.

Суратларда: 1. Тошкент область Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз болалар боғчаси кичкинтойлари. 2. Андижон область ёш техниклар станцияси авиамоделчилар тўгарагининг раҳбари В. Ладыженский (ўртада) ўз шогирдлари А. Усмонов ва А. Гроссманлар билан машғулот ўтказмоқда.

А. Зуфаров ва Р. Ашуров (ЎзТАГ) фотолари.

• *ДЎСТЛИК ҚОНУНИГА АСОСАН*

ЛЕНИНГРАДДАН — ИШЧИ КОРЖОМАСИДА

РЕПОРТАЖ

Навоийлик бир гуруҳ йигит-қизлар шу кунларда ажиб ҳис-туйғу билан яшаяптилар. Улар инқилоб бешиги, қаҳрамонлик тимсоли, гўзаллик намунаси — Ленинград шаҳрида ўқишади.

Омон Абдуллаев ва Нурали Отабоев билан Навоий район комсомол комитетида танишдик. Иккаласининг тақдири ўхшаш. Омон ҳам, Нурали ҳам тўққизинчи ўрта мактабни 1980 йилда тугатган. Ҳар иккаласи ҳам ҳунар-техника билим юртида таҳсил олиб юрган пайтларида армияга чақирилишди. Хизматдан қайтгач, чўлқуварликни ихтиёр этишди. Шундан буён Малик чўлидаги «СССР 60 йиллиги» совхозида меҳнат қилишади. Бизни уларнинг иккинчи маротаба ҳунар-техника билим юртига ҳужжат топширгани ажаблантирди.

— Чўлда ҳозир қурилишлар кўп. Пайвандчиларга эҳтиёж катта, — деди Омон. Нурали ҳам шундай фикрда эди. — Ленинградга ўз хоҳишимиз билан кетяпмиз. Газ пайвандловчиликни ўрганмоқчимиз!

Икки йигитнинг аҳди қатъий. Улар ҳозиргача кино, китоблар орқали таниш, аммо юракларига болаликдан меҳр-муҳаббати сингиб кетган Нева бўйидаги шаҳарга бутун вужуд билан интилишяпти. Йигитлар Ленинградда таҳсил олиб, касб ўрганганман деган сўзнинг ўзи зиммаларига катта масъулият юклашини теран англашади.

Аслида мана шундай ўй-фикр Навоийдан касб ўрганиш учун жўнаб кетаётган барча ёшларга хос. Область комсомол комитети ва область ҳунар-техника таълими бошқармасида айтишларича, Томди районидан ўн киши боради деб мўлжалланганди. Аммо хоҳловчилар сони ўн беш нафарга етди. Хатирчи районида ҳам ана шундай бўлди.

— Қизилтепадаги 5-ўрта мактабни шу йил тугатган Николай Токаренкони олайлик, — дейди область комсомол комитетининг секретари Г. Муҳаммаджонова. — Аттестатида нуқул «4» ва «5» баҳо. Бундай билим билан ҳар қандай олий ўқув юртига кириши мумкин. Лекин Николай пайвандловчи бўлишни хоҳлади. Шу истак туфайли у Ленинградга отланди. Бошқаларни ҳам ўзи билан боришга ундади.

Ёшларнинг бундай хоҳиш-истакларини ҳисобга олиб, Навоий область ҳунар-техника таълими бошқармаси Ленинградга касб ўрганиш учун 225 нафар эмас, 255 йигит-қизни йўллаш тадбирларини тузди. Йигит-қизларнинг йўл харажатлари, овқатланиш, кийим-кечак ҳам, умуман, уларнинг яхши таҳсил олиб, қўли гул касб эгаси бўлишлари учун кетадиган барча сарф-харажатларни давлат ўз зиммасига олди.

— Бизнинг мақсадимиз битта, — деди Ленинград ҳунар-техника таълими бошқармасидан вакил бўлиб келган В. Сальнов. — Навоийлик йигит-қизлар ўқишдан қайтишгач, ўз юртларида кўркам бинолар бунёд этиш учун ихтисос эгаси бўлишсин. Ишонтириб айтишим мумкинки, улар бизнинг ҳунар даргоҳларимизда танлаган касбларининг сир-асрорларини тўла ўзлаштиришади. Бунинг учун ҳамма шароит муҳайё этилган. Мисол учун бизнинг 12-ҳунар-техника билим юртида бинокорлик ихтисоси бўйича турли касб эгалари тайёрланади. У замонавий ўқув корпуслари, устахоналарга эга. Ўқувчилар практикаларини «Главленинградстрой» нинг илғор коллективларида ўтказишади.

Навоийлик йигит ва қизларнинг Ленинграддан ажойиб ихтисос эгаси бўлиб қайтишига шубҳа йўқ. Мутахассислар тайёрлашнинг бу оқилона, дўстликка асосланган йўли истиқболлидир. Навоий областидан 1990 йилгача қаҳрамон шаҳарда 1925 кишининг таҳсил олиши режалаштирилганлиги боиси ҳам шу. Бу режани амалга ошириш учун айни пайтда тарғибот ва ташвиқот ишларини кенг кўламда олиб бориш лозим. Афсуски, областда бу борадаги ишлар яхши йўлга қўйилган, деб бўлмайди. Кўп жойларда эълонлар йўқ, касб ўрганиш имкониятлари яхши тушунтирилмаяпти. Бу жиҳатдан, айниқса, Навоий шаҳри, Нурота районидаги аҳвол кишини қониқтирмайди. Юқорида таъкидлаганимиздек, хоҳловчилар эса жуда кўп. Буни унутмаслик керак. Халқлар дўстлигининг яна бир амалий ифодаси бўлмиш бу тадбир ҳамиша диққат марказида туриши лозим.

Ҳаётнинг азалий қонуни шундай: дақиқалар кунларни, кунлар эса ой-йилларни етаклаб келаверади. Навоийлик оташқалб ёшлар бир йилдан сўнг Ленинграддан ишчи коржомасида, муайян касб эгаси бўлиб қайтадилар.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *РЕДАКЦИЯГА ХАТ*

Турмушимиз фаровонлиги, дастурхонимиз тўкинлиги эл-юртимиз тинчлигидан. Коммунистик партия ҳаётимиз янаям яхши бўлиши учун тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Кейинги пайтда ичкиликбозликка қарши кескин кураш бошлангани айни кўнглимиздаги иш бўлди. Халқ саломатлигига катта зарар келтираётган яна бир иллат — кашандалик, носкашлик ҳам бартараф этилса, нур устига аъло нур бўларди. Қолаверса, тамаки экишдан бошлаб, уни то йиғиб олгунча, фабрикаларда тайёр ҳолга келтиргунча ҳам қанча одамлар заҳарланади-ку! Бундан ташқари атроф-муҳит ҳавосининг мусаффо бўлишини ҳам ўйлашимиз керак.

Тошкент область Паркент район Намданак қишлоғида яшовчи қариялар номидан:

М. ИСҲОҚОВ, Ш. ЁҚУБОВ, Й. ОДИЛОВ ва бошқалар.

СОТИБ ОЛИНАДИГАН ОҒУ

МУТАХАССИС ШАРҲИ: 1492 йилда Гуанагани оролини кашф этган Колумб ва испаниялик денгизчилар соҳилга тушиб, маҳаллий халқ — ҳиндиларни қанчалик ҳайратда қолдирган бўлсалар, аллақандай ўсимликнинг найчасимон баргини оғзида тутатаётган ҳиндиларни кўриб, улар ҳам шунчалик таажжубланишган. Ҳиндилар найча шаклида ўралган баргларни «сигаро», ўсимликни «петум» деб юритишган. Ана шу петумни ушлаб турадиган найнинг ўзи эса «табако» дейилар экан.

Тахминларга кўра, ҳиндилар аввалига ўзларини чивинлардан ҳимоя этиш мақсадида тамаки тутатганлар. Бора-бора улар тамакининг яхши кайф берувчи хусусиятини сезиб қолиб, чекишни канда этмаганлар. Колумб ва унинг сафдошларига ҳиндилар тамаки тортиқ қилган. Шу-шу тамаки жаҳон мамлакатларига тарқала бошлаган.

Эндиликда тамакини нафақат эркаклар, балки аёллар, ҳатто ўсмирлар ҳам чекишади. Ваҳолонки, тамакининг саломатлик душмани эканлиги ҳақида жуда кўп илмий-оммабоп мақолалар, рисола, китоблар мавжуд.

Абу Али ибн Сино узоқ умр кўришни истасанг, жисмоний машқ билан мунтазам шуғуллан, ўзингни кайф берувчи омиллардан эҳтиёт қил. Агар ҳавода чанг ва тутун бўлмаса инсон минг йил яшарди, деб бежиз айтмаган.

Узоқ умр ҳақида гап кетганида папирос — никотин тўғрисида алоҳида тўхталиш жоиздир. Кейинги йилларда юрак-қон томир касалликлари ва хавфли ўсма (рак) хасталиклари кўпайганлиги чекиш билан боғлиқ эканлиги шубҳасиз. А. Л. Мясников номли Бутуниттифоқ юрак-қон томир касалликлари институтида ўтказилган кузатишларда шу хасталик кўпайишининг асосий сабаби никотин билан заҳарланиш эканлиги маълум бўлди. 50—60 ёшдаги чекувчи ҳар беш кишидан бирида бевақт семириш, юрак-қон томир хасталиклари — хафақон (гипертония) мавжуд экан. Касалхонага миокард инфаркти билан даволанишга келганларнинг саксон икки фоизи чекувчи бўлиб чиқди. Ўпка раки билан даволанган беморларнинг 100 тадан 80 нафари энг ашаддий кашандалардир.

Америка ракка қарши бирлашмасининг маълумотларига қараганда, 187 минг кашанда орасида рак билан оғриш чекмайдиганларга қараганда кўпроқ учраган. Ундан ташқари 25 йил мобайнида кунига 40 тадан папирос чекканлар орасида ўпка раки кунига 10 тадан сигарет чекканларга қараганда 52 марта кўп учраган. Тамаки ўпка найларини ҳам заҳарлайди. Оғиз бўшлиғи қаватлари ва кекирдакни хасталантиради. Чекувчилар орасида қизилўнгач раки билан оғриш кўпайганлиги шундан. Ўпка найларининг яллиғланиб туриши оқибатида сурункали бронхит, бронхиал астма хасталиклари ривожланиши тезлашади.

Юрак-қон томир ва ўпка раки каби хасталиклардан ташқари чекиш меъда ва ўн икки бармоқли ичак яраси, жинсий ожизликка ҳам олиб келади. Кашандалар чекмайдиганларга нисбатан ўн уч марта кўп стенокардия, миокард инфаркти ва меъда яраси билан оғрийдилар. Чекувчи аёлларда ҳомиланинг чала тушиши ҳоллари ҳам учраб туради.

Тамаки чекилаётган вақтда ундан никотин, водород сульфид, карбонад ангидрид, турли кислоталар, радиоактив полоний сингари моддалар ажралади. Булар орасида никотин алкалоиди нафас ва қон томирлари марказларини қўзғатади, юрак ритмини ўзгартириб, қон босимини оширади. Бунинг оқибатида буйрак қон томирлари ҳам ўзгаради. Натижада қонга ренин, адреналин ва бошқа моддалар кўплаб тушади. Бу ҳол хафақон ва юрак қисиши хасталикларининг ривожланишига имкон беради. Чунки қон таркибида бундай моддаларнинг кўпайиши юрак мушагининг кислород қабул қилиш имкониятини ниҳоятда чеклаб қўяди. Никотин моддаси организмни сурункали заҳарланишга олиб келади.

Кўпчилик кашандалар назарида чекишни ташлаш организмга «зарарли» туюлади.. Тўғри, чекишни ташлаганда бош оғриғи, қувватсизлик, юрак атрофидаги оғриқлар, уйқусизлик, йўтал, қулоқ шанғиллаши вақтинча безовта қилади. Кашандалар чекишни ташлашда содир бўладиган бундай кўринишдан қўрқмай, врачга мурожаат қилишлари ва уларнинг кўрсатмалари билан даволанишлари зарур. Бу вақтда шифокорнинг руҳий-профилактик чоралари, заҳарланишни тугатувчи ва симптоматик даволаш усуллари асқотади.

Тамаки таъсирида организмда витамин етишмаслиги юз беради. Бунда врач албатта B_1, B_2, B_{12}, С ва РР витаминларини қўллайди. Қон босими юқори кашандаларга эса витамин билан бир қаторда эуфиллин, глютамин кислотаси қўлланилади. Олтмишинчи йилларда олимлардан Н. А. Пономарева кашандаларни лобелин ва цитазин (цитотон) билан даволаш чораларини кашф этди. Бу узоқ йилдан бери чекиб келувчи, чекишдан воз кеча олмайдиган кишилар учун мўлжалланган. Мазкур даволаш методи касалхона, амбулатория ва санаторий шароитида олиб борилса яхши бўлади.

Айрим кишилар нос чекишни одат қилиб олганлар. Носвой оғизнинг шиллиқ пардалари орқали қонга шимилиб, бутун организмга таъсир этади. Нос отган киши бир баҳя лаззат олиб, ўзини ташвишлардан ҳоли сезгандек, кайф қилгандек бўлади. Бироқ мана шу бир отим нос қандай ноxуш ҳолларга сабаб бўлишини кўпчилик билмаса керак.

Нос ёхуд носвой асосан тамаки толқонидан қилинади. Қуритилган тамаки барги носвой ҳолига келиши учун унга маълум миқдорда кул, кунжут мойи, сўндирилган оҳак ва ҳатто каптар ва товуқнинг гўнгини ҳам қўшиб, хамирга ўхшаш масса тайёрланади. Бир кунда носни ўн беш-ўттиз марта чекилади. Носвой таркибига кирувчи аксарият маҳсулотлар ўзининг ўта заҳарлилиги билан ажралиб туради. Шуни қайд қилиб ўтиш лозимки, нос таркибида рак чақирувчи хавфли модда — нитрозамин ва бензапирен мавжуд. Бу зарарли моддалар киши организмига таъсир этади. Бош мия, юрак-қон томирлари, меъда-ичак системасига, қолаверса, жигарнинг нормал ишлаш фаолиятига ҳам таъсир кўрсатади. Уларни заҳарлайди. Бемаврид мажруҳ қилиб қўяди. Туркман олимларининг аниқлашича, нос чекувчилар оғиз раки билан кўпроқ оғрир эканлар.

Партия ва ҳукуматимизнинг ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш борасидаги кўрсатмаларини амалга ошириш яхши натижалар бермоқда. Спиртли ичимлик ичувчилар кескин камаймоқда. Энди инсон саломатлигининг яна бир кушандаси — кашандалик ва нос чекишни чеклаш, йўқотиш зарур.

О. АЗИЗХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бош терапевти, медицина фанлари доктори.

РАСМИЙ ЖАВОБ: — Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети М. Исҳоқов, Ш. Ёқубов, Й. Одилов ва бошқа ўртоқларнинг мактубини муҳокама этиб, қуйидагиларни маълум қилади. Мактубда кўпгина масалалар қатори тамаки экиладиган майдонлардан бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришда фойдаланиш масаласи илгари сурилган.

Тамаки экиладиган майдонларни қисқартириш ва унинг ўрнига бошқа, фойдалироқ қишлоқ хўжалик экинлари экиш хусусидаги таклифни маъқуллаш керак, зеро бу кишилар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш масаласини ҳал этиш билан боғлиқдир.

Ўзбекистонда тамакичилик битта район — Самарқанд область Ургут райони хўжаликларида жамланган. СССР халқ хўжалигини ривожлантириш Давлат планига мувофиқ Ўзбекистон ССРда ўн иккинчи беш йиллик охирига бориб, тамаки етиштиришни 1985 йилга нисбатан 1,3 марта кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети ҳозирги кунда тамаки етиштириладиган экин майдонларини қисқартира олмайди. Бу ҳол тамаки хом ашёси етиштириш ва харид қилиш юзасидан мазкур беш йилликка мўлжалланган давлат планининг бажарилишини барбод қилган бўлур эди.

Айни чоғда шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, тамаки етиштириш юзасидан тиғиз планларга қарамай, мазкур беш йилликда бу экин майдонларини кенгайтириш мўлжалланмаяпти. Ургут районининг янги ўзлаштириладиган ерлари эса озуқа, сабзавот экинлари, боғдорчилик ва узумчиликка ажратилади.

И. ҚУРБОНОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари.

РЕДАКЦИЯДАН: Тамаки — техник экин. Илмий манбаларда айтилганидек, мамлакатимизда у асосан Грузия, Арманистон, Краснодар ўлкаси, Молдавия, Қирғизистон, Қозоғистон, Украина ва Ўзбекистон (Самарқанд область, Ургут райони)да етиштирилади. Тамакининг 60 дан ортиқ тури бор. Унинг, жумладан, махорка туридан айрим касалликларга, шунингдек қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши препарат тайёрланади. Мамлакатимиз тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Шу боис, ҳозирча тамаки етиштириладиган экин майдонларини қисқартириб бўлмайди. Аммо кашандаликка қарши ялпи кураш бошлаш фурсати келди. Худди шу жиҳатдан ҳам отахонлар ўз мактубларида катта социал масалани кўтаришмоқда деб ҳисоблаймиз.

Жамиятимизда инсон сиҳат-саломатлиги ҳар нарсадан устун туради. Шундай экан, соғлик кушандаси кашандалик, носкашлик каби иллатларга қарши кескин кураш олиб борилиши керак. Ҳамма ерда соғлом турмуш тарзи қарор топишига эришиш ҳар биримизнинг гражданлик бурчимиз ва шоншараф ишимиздир.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ЎРТА ОСИЁ ЎРМОН ХЎЖАЛИГИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Сектор мудирлари: экология ва қўриқхоналар, селекция ва интродукция, ҳисоблаш маркази билан экономика (фан доктори ёки кандидати);
катта илмий ходимлар (фан кандидатлари): ўрмоншунослик ва ўрмончилик, ўрмон хўжлиги машиналари ва технологияси (2), геоботаника, зоология, энтомология;
кичик илмий ходимлар (3), ўрмоншунос, биолог, фитопатолог.

КОНКУРС МУДДАТИ — 14 СЕНТЯБРГАЧА

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Тошкент райони, Дарҳон алоқа бўлими. Телефон 24-62-80.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги
МАРКАЗИЙ ЎҚУВ КОМБИНАТИНИНГ ОЛМАЛИҚ ЎҚУВ ПУНКТИ
изолировкачиларни тайёрлайдиган
3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга 18 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади. Ҳар ойда 76 сўмдан стипендия тўланади.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Курсларни битирганлар «Средазтепломонтаж» трестининг «Стройтермоизоляция» Олмалиқ бошқармасига ишга юборилади.

Ўқиш группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Олмалиқ шаҳри, Энгельс кўчаси, 6-уй. Телефонлар: 28-26, 29-74, 25-64.

СТУДЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент Политехника институтининг сиртқи умумтехника факультети кузги имтиҳон сессиясини
2, 3-КУРС СТУДЕНТЛАРИ УЧУН
6—25 СЕНТЯБРЬ КУНЛАРИ ЎТКАЗАДИ

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/IX да **Оловли фаришта, 6/IX да Раймонда.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IX да **Курорт, 6/IX да Юлдузли тунлар.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/IX да **Паранжи сирлари, 6/IX да Тошболта ошиқ.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Тошкентда биринчи марта. «КОХ»** ИЛЛЮЗИОН ШОУСИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30 да).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раҳбарлиги, аппаратнинг партия бюроси ва касаба союз комитети референт Г. А. Отабековага отаси

Анвар Аҳророович САИДАҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент давлат университети ректорати, партия комитети ва юридик факультети коллективи давлат ҳуқуқи ва совет қурилиши кафедрасининг катта ўқитувчиси О. Т. Ҳусановга отаси

Тиллабой ҲУСАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тингланг, томоша қилинг

5 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Қўзғолон тарихи». Бадиий фильм, 6-серия. 11.00 — Ҳужжатли фильм. 11.30 — «Дунё ва ёшлар». 12.10 — «Чарм тўп». Бутуниттифоқ мусобақаларининг финали. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — «Рус тили». 16.40 — «Чуваш жилолари». 17.00 — «Ерда, самода ва денгизда». 17.40 — «Рус музейи». 18.10 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Мультфильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Шу куннинг почтаси». 20.00 — Халқ куйлари. 20.20 — «Қўзғолон тарихи». Бадиий фильм, 7-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Қўзғолон тарихи». Бадиий фильм, 8-серия. 23.35 — «Дунё воқеалари». 23.50 — Фильм-концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Инглиз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Жамиятшунослик. 11.35 — Рус қиссаларининг қаҳрамонлари. 12.05 — «Кутубхона бўйлаб саёҳат». 13.10 — Ўқитувчи экрани. 14.10 — В. Астафьев. Асарлари саҳифаларида. 14.55 — География. 15.25 — «Фауст». Трагедиядан саҳналар. 16.20 — Янгиликлар. 16.25 — Кузда онам томон олиб борадиган йўл. Бадиий фильм. 17.05 — Концерт. 17.45 — К. Чуковский ижоди. 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — СССР халқларининг IX ёзги спартакиадаси. Мотобол. 19.30 — «Саёҳатчилар клуби». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — «Салом, тинчлик! Салом, дўстим!». Эстрада программаси. 23.25 — «Театр мемуарлари».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — «Ёшлик». 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ижод саҳифалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Тинчлик керак оламга!».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25 — Москва-II. 18.10 — «Санъат ғунчалари». 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — «Қишлоқ изқувари». Бадиий фильм. 20.30 — Ритмик гимнастика. 20.50 — «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Меҳнат шарофати». 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Эстрада миниатюралари. 12.10 — «Строитель Узбекистана» 13.00 — Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Жонажон табиат». 16.00 — «Дўстларимиз овози». 18.15 — Илмий-атеистик мавзуларда. 18.30 — Ёш ижрочилар концерти. 19.25 — «Мароқли дам — меҳнатга ҳамдам». 19.50 — Халқаро кундалик. 21.15 — «Ёшлик».

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

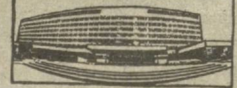

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.